

19

G.C.

P 2289

61

UTROJE

INFORMATIVNI BILTEN ZBORNICE ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE - ZVEZE DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

PERFECT PARTNERS

20/5 Logest®

20 µg ETINILESTRADIOL / 75 µg GESTODEN

Indikacija: ultra nizko dozirana kontracepcijska tableta za preprečevanje nosečnosti

Uporaba: enkrat dnevno

Pakiranje: zavitek z 21 tabletami

SCHERING AG, Podružnica za Slovenijo,
Dunajska 22, 1511 Ljubljana,
tel.: 01 300 10 50,

E-mail: schering@schering.si, www.kontracepcija.net

Predstavljamo vam novo kontracepcijsko tableto, ki vsebuje ultra nizko dozo hormonov – najnižjo v Sloveniji.

Logest je **nov** oralni konceptiv, kjer se najnižja doza estrogena - le 20 µg etinilestradiola – družijo s prednostni **gestodena**.

Ta učinkovita kombinacija zanesljivo kontrolira menstruacijski cikel in odpravlja bolečine ob menstruaciji. Telo jo izvrstno prenaša.^(1, 2)

85 % žensk, ki jemlje Logest, svojo telesno težo ohrani ali celo zmanjša.⁽²⁾

Vaša pacientka in njena kontracepcijska tabletki : odlična partnerja

Za
dve
glavi
večji

Nova obloga 4 x 7 cm

Nova obloga 7,5 x 20 cm

Velikost je pomembna predvsem zaradi različnih oblik ran.

Zato smo pripravili različne oblike in dimenzije oblog **TenderWet 24**: 7,5 x 20 cm in 4 x 7 cm. Pakirane so skupaj z ustrezno količino raztopine **TenderWet Solution**, ki je po sestavi identična Ringerjevi izpiralni tekočini in se uporablja za aktivacijo oblog **TenderWet 24**. Kombinacija je še posebej primerna za splošno čiščenje in izpiranje ran, ki se počasi celijo (preležanine, gangrene, golenje razjede in inficirane rane).

Samo za zunanjo uporabo

merit

Merit d.o.o., Uvoznik in ekskluzivni zastopnik medicinskih izdelkov Hartmann, Šmartinska 130, 1000 Ljubljana, Slovenija, telefon: (01) 548 37 10, faks: (01) 548 37 46

cena: 2.740 sit

Nevenka Kisner, Melita Klasinc, Silva Pernat, Marija Rozman

ZDRAVSTVENA NEGA

Pregleden, praktičen, sistematično urejen, sodobno oblikovan učbenik, ki ga lahko uporabljamo tudi kot priročnik. Predstavitev vseh področij zdravstvene nege. Številne risbe, fotografije, tabele in vaje.

format 19 x 26 cm,
440 strani

format knjižice:
12 x 16 cm,
trda vezava

Dominique de Saint Mars,
Serge Bloch

TAKŠNO JE ŽIVLJENJE

Bogato ilustrirane knjižice so namenjene otrokom od 8. do 12. leta, njihovim staršem in vzgojiteljem ter svetovalnim delavcem. V preprostih zgodbah nakazujejo probleme, ki jih doživljajo otroci, in bralca napeljujejo k razmišljanju ter mu nakazujejo možne rešitve ...

3 Takšno je življenje I

4. Blaža in Kajo je strah
5. Blaž ne mara brati
6. Kaja hoče žepnico
7. Blaž in Kaja se izgubita
8. Blaž ne mara šole
9. Kaja se prepira z bratom

10 Takšno je življenje II

11. Blaž je zaljubljen
12. Kaja se grdo vede
13. Blaž je ljubosumen
14. Očka in mama se prepirata
15. Kaja si želi mucko
16. Blaž se pretepa

cena kompleta 6 knjižic: 7.300 sit

cena: 500 sit

POMAGAJMO HITRO IN UČINKOVITO

je zloženka – obešenka z vloženima premakljivima kartončkoma. Prinaša pregled poškodb in bolezni, njihove znake in pregledna navodila za takojšnje ukrepe. Obesimo jo lahko v avtu, kuhinji, razredu, pisarni, jo damo v torbo, nahrbtnik, potovalko – skratka, jo imamo vselej pri roki za trenutke, ko moramo ukrepati hitro in učinkovito.

ZALOŽBA OBZORJA NAROČILNICA ZALOŽBA OBZORJA

DA, nepreklicno naročam-o:

☐ izv. knjige pod številko ☐
☐ izv. knjige pod številko ☐
☐ izv. knjige pod številko ☐

☐ izv. knjige pod številko ☐
☐ izv. knjige pod številko ☐
☐ izv. knjige pod številko ☐

Naročnik

Naslov

Pošta

EMŠO

Telefon

El. naslov

Davčna številka (velja za ustanove)

ŽR (velja za ustanove)

Plačal-a bom: A-takoj

B-v

obrokih (minimalni obrok 3.000 Sit)

Datum

Stroški poštnine niso vračunani v ceno.

Podpis

Informacije
in naročila:

Založba Obzorja d.d. Maribor

SLUŽBA PRODAJE KNJIG, Turnerjeva 17, tel. 02 250 65 32, faks. 02 250 65 39
www.zalozba-obzorja.si; prodaja@zalozba-obzorja.si

uvodnik

6 UVODNIKU NA POT

delo zbornice – zveze

7 MAREC NA ZBORNICI – ZVEZI

9 MEDNARODNA KAMPANIJA OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ 2002

ICN

13 MEDNARODNI SVET MEDICINSKIH SESTER ICN

aktualno

16 KORAKI K NOVI PODOBI UTRIPA

18 GENETSKO SVETOVANJE IN TESTIRANJE ZA RAK DOJK IN JAJČNIKOV

predstavljamo vam

20 VIDA PURNAT

22 DOBITNICE SREBRNEGA ZNAKA DRUŠTVA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA ZA LETO 2001

izobraževanja

24 STROKOVNO SREČANJE – 9. SIMPOZIJ ZDRAVSTVENE NEGE

26 SVEČANA PROSLAVA OB 12. MAJU MEDNARODNEM DNEVU MEDICINSKIH SESTER

27 IZOBRAŽEVALNE DELAVNICE ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE

28 OSKRBA BOLNIKA, KI POTREBUJE UMETNO VENTILACIJO

30 MEDICINSKE SESTRE SO VEDNO TU ZA VAS – SKRBIMO ZA DRUŽINE

31 SAMOMOR NA STIČIŠČU GENOV IN OKOLJA

32 INDIVIDUALNA OBRAVNAVA BOLNIKA V HEMATOONKOLOGIJI KOMUNIKACIJA

33 PREDNOSTI RAZLIČNIH STERILIZACIJ

34 KAKOVOST MEDOPERACIJSKE ZDRAVSTVENE NEGE DANES ZA JUTRI

36 POKLICNA IN OSEBNOSTNA RAST MEDICINSKE SESTRE OB KARDIOLOŠKEM BOLNIKU

37 VARNO PRI PRAKTIČNEM POUKU

strokovna srečanja

40 UČNA DELAVNICA »NEGOVALNE DIAGNOZE V PRIMARNI ZDRAVSTVENI NEGI«

42 POUČEVANJE STROKOVNO-TEORETIČNIH PREDMETOV NA SREDNJI STOPNJI POUČEVANJA

mi med seboj

43 PLEMENITO DELO, KI GA CENIJO IN SPOŠTUJEJO

medicinske sestre v prostem času

45 KADAR LJUBIMO...

s humorjem je lažje in lepše

47 "RAČUNI"

48 **ekskurzije, izleti in druga obvestila**

51 **obvestila**

53 **mednarodna srečanja**

UTRIP

INFORMATIVNI BILTEN

**ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE -
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE**

ODGOVORNA UREDNICA: Brigita Skela Savič

UREDNIŠKI ODBOR:

Brigita Skela Savič, Petra Kersnič,
Irena Keršič Ramšak, Veronika Pretnar Kunstek

LEKTORICA: prof. Cvetana Tavzes

PREVAJALEC: Primož Trobešek

NAKLADA: 12500 izvodov

NASLOV UREDNIŠTVA:

UTRIP, Ljubljana, Vidovdanska 9
telefon, telefaks: 01/ 2316-055,
tajništvo Zbornice - Zveze
telefon, telefaks: 01/ 4344-903, naročnine, računi
e-mail: zveza.med.sester@siol.net
žiro račun: 50101-678-48641

TRŽENJE OGLASNEGA PROSTORA:

ANONSA d.o.o. Ljubljana, Preglov trg 6,
tel.: 01/ 5461-800, 5408-202, faks: 5400-315
e-mail: anonsa@anonsa.si

PRIPRAVA ZA TISK:

STARLING d.o.o., Vrhnika, Krožna pot 2
tel.: 01/ 7557-850, faks: 01/ 7557-855
e-mail: starling@siol.net

TISK:

Tiskarna POVŠE, Povšetova 36 a, Ljubljana,
tel./faks: 01/ 2301-542,

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Jaka Bregar

Spletna stran: www.zveza-dmszts.si

Utrip je glasilo – informativni bilten Zbornice zdravstvene nege Slovenije – Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Revija izhaja 11-krat letno. Letna naročnina za nečlane je 4500 sit, člani plačujejo naročnino za Utrip s članarino, od katere se obračunava in plačuje 8,5-odstotni davek na dodano vrednost.

UVODNIKU NA POT

Spoštovane bralke in bralci!

Smo v časih, ko se nenehno trudimo, da bi ustreznim forumom v državi prikazali naše delo in njegovo pomembnost za bolnika in širšo družbeno skupnost. V vsej tej vnemi dokazovanja, ki nam jemlje moči, istočasno pa nas tudi krepi, ne smemo pozabiti na našo notranjo urejenost in spoštovanje posameznika v naših vrstah.

Aprilsko številko Utripa pričenjamo z uvodnikom. Uvodnik bo tisti, ki nas bo v prihajajočih številkah našega biltena povezoval, vlival novih moči, nam dajal energije in vzpodbude za naprej, da bomo vedno videli in prepoznali naš skupni cilj – zdravstvena nega naj v sistemu zdravstva in v družbi pridobi mesto, ki ji pripada. Pri doseganju tega strateškega cilja je pomemben prispevek vsakega posameznika na delovnem mestu. Ravno osnovna matična celica ali tim zdravstvene nege je tisti, ki v prvi vrsti daje prve spodbude za krepitev svoje lastne samopodobe, ki je bistvena pri spoštovanju sebe in svojega poklica. Zato vodilne medicinske sestre, ne glede na raven vodenja, upoštevajte to pri svojem delu in usmerjajte ter vzpodbujajte vsakega posameznika k skupnim ciljem. Prispevek posameznika je pomemben in mu moramo dati ustrezno težo, vendar posameznik mora rasti s timom in obratno. Delo za lastne interese škoduje slovenski zdravstveni negi in jo slabi.

In ravno v tej smeri smo zasnovali novo uredniško politiko. Utrip bo ogledalo našega dela na vseh pomembnih področjih zdravstvene nege, kot so strokovni dosežki, strokovna izobraževanja, druženja in preživljanje prostega časa. Prispevkov ne bomo razvrščali po tem, kje so nastali, ampak po tem, kaj sporočajo. Tako se bomo na simbolni ravni združili vsi, ki delujemo na področju zdravstvene nege, ne glede na to, ali delujemo v društvih, sekcijah, bolnišnicah, zdravstvenih domovih, socialnih zavodih, v zdraviliščih, med zasebniki in drugod.

S pomočjo uvodnika bomo ustvarjali pozitivno klimo med zaposlenimi v zdravstveni negi, ob sočasnem povezovanju z aktualnimi dogodki v zdravstvu in državi.

Rekli boste, kaj pa zdravniška stavka, to je aktualen dogodek v času, ko se je pripravljala aprilska številka Utripa. V oporo pri spremljanju dogodkov v neposredni praksi in iz medijev nam vsekakor morajo biti tri mnenja, ki so zelo pomembna. Predsednik države, Milan Kučan, pravi, da se zdravstvo res odseva skozi zdravnike, vendar so pomembni tudi drugi in nanje ne smemo pozabiti. Predsednik vlade, dr. Janez Drnovšek, je jasno povedal, da je potrebno upoštevati celovitost zmožnosti v zdravstvu in državi in da bi zviševanje plač zdravnikom prineslo posledice za celotno državo. Tretje mnenje je mnenje javnosti, ki nikakor ni naklonjeno zahtevam zdravnikov po zviševanju njihovih plač. Rešitev za povečanje števila zdravnikov je predstavil minister za zdravje prof. dr. Dušan Keber, s čimer je zadovoljil prvi stavkovni zahtevi zdravnikov.

Vsekakor je mnenje mnogih, predvsem pa sindikatov, da bi spreminjanje plačnih razmerij v zdravstvu prineslo nova nezadovoljstva in razhajanja na ravni države in v neposredni praksi ter odprlo vrata novim stavkam.

S temi mislimi vas pospremim v branje nekoliko prenovljene aprilske številke Utripa. V imenu uredniškega odbora vas vabim, da sodelujete s svojimi prispevki in pokažete zlasti tisto, kar se dogaja in kar dosegate v vaši vsakodnevni praksi. Ne razvijajmo in odkrivajmo stvari, ki so enake za vse nas, ampak jih razširimo na usa področja našega delovanja. Utrip nam daje možnosti, da tisto, kar smo uspešno ali neuspešno naredili v našem delovnem okolju, delimo z drugimi. Tako boste pomagali drugim in razvijali sebe in druge v dobro razvoja in priznanja zdravstvene nege. Saj to si tudi želimo ali ne?

Brigita Skela Savič
odgovorna urednica

Petra Kersnič

MAREC NA ZBORNICI – ZVEZI

In kaj smo delali in kje smo bili v marcu:

7. marec

- seja Uredniškega odbora Utripa

13. marec

- skupna seja Upravnega odbora s predsednicami komisij in uredništev Zbornice – Zveze

Osrednja tema sestanka, ki so se ga udeležili vsi vabljeni, je bila razprava o uresničevanju politike Zbornice – Zveze, zapisane v Resoluciji, Nacionalni strategiji razvoja zdravstvene nege v Sloveniji in v Programu dela Zbornice – zveze za leto 2002, ki ga je potrdila 13. redna skupščina. Posebej je bila poudarjena potreba po širokem sodelovanju vseh funkcionarjev, še posebej pri sodelovanju z Ministrstvom za zdravje, njegovimi delovnimi skupinami in na projektu približevanja Evropski uniji.

- 20. seja Upravnega odbora Zbornice – Zveze

Dnevni red:

1. Pregled aktivnosti
2. Določitev pogojev za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje

Upravni odbor je s sklepom 220/20 določil pogoje za dodeljevanje sredstev iz sklada za izobraževanje v letu 2002:

1. V veljavi ostane pogoj, sprejet s sklepom UO 38/3, ki se nanaša na petletno članstvo kot pogoj za obravnavo vloge na komisiji.
2. V letu 2002 se 1.500.000,00 sit nameni akademskemu izobraževanju.
3. V letu 2002 se razpoložljiva sredstva delijo:
 - 70 % - za funkcionalna izobraževanja (koti-zacije)
 - 10 % - za izredni študij – študij ob delu zdravstvene nege
 - 10 % - za študij po merilih za prehode iz višješolske v visokošolsko izobrazbo
 - 10 % - ta tisk.

19. marec

- razgovor Petra Požuna, člana delovne skupine Ministrstva za zdravje z vodjem svetovalne skupine projekta Razvoja upravljalne in managerske funkcije v sistemu zdravstvenega varstva

26. marec

- srečanje predstavnikov Ministrstva za zdravje s predstavniki Zbornice – Zveze, Sindikata delavcev v zdravstveni negi in nekaterih zavodov

27. marec

- 21. seja Upravnega odbora

Dnevni red:

1. Obravnava predloga zapisnika 19. – 27.2.2002 in 20. seje UO 13.3.2002
2. PCN – priorities and future strategy
3. Obravnava delovnega osnutka projekta Razvoj informacijskega sistema
4. Obravnava predloga finančno-materialnega poslovanja Obzornika zdravstvene nege
5. Pregled aktivnost
6. Plan dela
7. Pobude, vloge, soglasja

SPOMNIMO SE

MAREC

1. - 8. marec – teden boja proti raku
8. marec – mednarodni dan žena
15. marec – svetovni dan potrošnikov
22. marec – svetovni dan voda
23. marec – svetovni meteorološki dan
24. marec – svetovni dan boja proti tuberkulozi
25. marec – materinski dan

APRIL

7. april – svetovni dan zdravja - moto 2002 GIBANJE ZA ZDRAVJE
- osrednja republiška slovesnost: v petek, 5. aprila v dvorani TR3 – Trg republike 3 s pričetkom ob 10. uri
22. april - dan zemlje

MAJ

5. maj - svetovni dan medicinskih sester babic

8. maj – svetovni dan rdečega križa

12. maj – mednarodni dan medicinskih sester

»Medicinske sester so vedno tu za vas – skrbimo za družine«

Osrednja slovesnost – svečana proslava in podelitev Zlatih znakov Zbornice – Zveze bo v soboto, 11. maja v Ljubljani.

15. maj – mednarodni dan družine

31. maj – svetovni dan brez tobaka

V MARCU SO IZJAVILI – vi povežite:

Minister za zdravje prof. dr. Dušan Keber, dr. med.:

»Pred štirimi leti sem misli, da je stavka potrebna, ampak takrat so bili zdravniki v drugačnem položaju. Zdaj je njihov položaj v ekonomskem smislu tako visoko na lestvici javnih poklicev, da bi bil morda čas, da bi počakali na druge poklice, ki so na tej lestvici v slabšem položaju.«

Delo, 9.3.2002

Andrej Trampuž, dr. med., Klinika Mayo, Minnesota ZDA

»Naši (slovenski) bolniki si lahko obetajo boljše zdravstvo šele takrat, ko bo tudi v bolnišnicah prišel veljati evropski delovni čas.«

Večer 16.3.2002

Diana Zajc, komentatorka Dela:

»Pri tolikih sistemskih prazninah, kot se jih je nabralo v zdravstvu – to sicer v povprečju dobro deluje, a ko pogledaš v zakulisje, tudi v vlogi bolnika, je slika precej drugačna – izgubljanje energije z medsebojnim očitanjem ne bo pripeljalo do izboljšanja.«

Delo, 18.3.2002

Sabina Obolnar, urednica One

»Vse za ljubo zdravje: v tej zgodbi niso vsi tako srečni. Če tukaj izpustimo dva nesrečnika, Drnovška in Kebra, jima zagotovo sledijo medicinske sestre, ki so jih sindikalci uporabili tako rekoč za žrtveno jagnje. V teh dneh je sestrška prijaznost na preizkušnji: poslušati morajo paciente, jih vse lepo po vrsti prenaročiti, jim iz-

dati potrdila za potne stroške, kakšnemu tudi pojasnit, da gre tukaj zares, saj ima stavka svoja pravila.«

Ona, 26.3.2002

Sindikat delavcev v zdravstveni negi Slovenije

»Sindikat delavcev v zdravstveni negi je v današnji izjavi za javnost opozoril na nevdržne razmere medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v času zdravniške stavke, saj je po njihovem mnenju to še en dodatni razlog za nezadovoljstvo ob že sicer neurejenem položaju zdravstvene nege.

Medicinske sestre in zdravstveni tehniki poudarjajo, da so zdravniki preložili breme nezadovoljnih bolnikov na njihova ramena, kar je po njihovem mnenju nekorektno, saj bi to neprijetno dolžnost morali opravljati sami. Med drugim opozarjajo, da delajo veliko več kot 40 ur na teden in da namesto treh opravlja delo le ena medicinska sestra ter se sprašujejo, ali je ministrstvo za zdravje, ki še po enem mesecu ni odgovorilo na njihovo pismo, preobremenjeno s težavami zdravnikov.

Med drugim se v izjavi za javnost sprašujejo, ali bi v primeru stavke medicinskih sester poslali zdravnike na prisilne dopuste oz. jim pre-razporejali delovni čas zaradi reorganizacije službe zdravstvene nege v času stavke. Sindikat delavcev v zdravstveni negi se ne želi opredeljevati glede odločitve sindikata zdravnikov in zobozdravnikov FIDES, saj k temu tudi niso bili pozvani. Hkrati pa so poudarili, da je njihov sindikat eden tistih, ki je vedno in bo tudi v prihodnje podpiral prizadevanja kateregakoli sindikata za izboljšanje razmer.«

Vir: ZIB – Bilten - Slovenska tiskovna agencija, 27.3. 2002

Andrej Trampuž, dr. med., klinika Mayo, Rochester, Minnesota, ZDA

»Vlaganje v znanje je bilo vedno najboljša naložba. In enako velja za poklice v zdravstveni negi, brez sodelovanja katerih prav tako ne bo možno reorganizirati zdravstvenega sistema. Klinika Mayo je postala svetovno znana klinika predvsem zaradi izvrstne zdravstvene nege, zaradi katere se sem prihajajo zdraviti bolniki iz vsega sveta. Za dobro nego pa so potrebni zadostno število, motiviranost in dobra usposobljenost medicinskih sester.«

Delo, 30.3.2002

MEDNARODNA KAMPANIJA OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ 2002

med 2. in 29. majem bo v Sloveniji potekal
osrednji del nacionalne kampanje
»OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ 2002«.

Kampanja naj bi bila pomoč in motivacije vsem kadilcem ki se želijo odvaditi kajenja. V Sloveniji vodi kampanjo CINDI - Countrywide Integrated Noncommunicable Diseases Intervention. Bogatim nagradam, ki bodo podeljene ob zaključku akcije, se vključuje tudi Zbornica - Zveza.

Člani Upravnega odbora so na svoji 21. seji sklenili prenesti poziv k aktivnemu sodelovanju na vse člane, ki si želijo v akcijo sodelovati.

Trem članicam/članom Zbornice - Zveze, ki se bodo prijavili, da so v akcijo Opusti kajenje in zmagaj 2002 in uspešno realizirali zastavljen cilj ter prenehali s kajenjem, bo Zbornica - Zveza krila stroške udeležbe (kotizacija, potni stroški in bivanje) na 4. kongresu zdravstvene nege v oktobru 2003.

OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ 2002 v Sloveniji

Vsaka država organizira svoje tekmovanje, ki obsega pridobivanje kadilcev za kampanjo, različne oblike obveščanja, medijsko podporo, podporo zdravstvenih delavcev in nevladnih organizacij, skrb za nagrade. Med sodelujočimi v kampanji bomo 31. maja 2002 izžrebali bogate slovenske nagrade ter glavnega nagrajenca, ki se bo potegoval za mednarodno super nagrado 10.000 US\$ ali eno od šestih regijskih nagrad 2.500 US\$. Podelitev mednarodnih nagrad bo potekala na tretji evropski konferenci: TOBAK ALI ZDRAVJE, 20.-22.6.2002, v Varšavi na Poljskem.

Slovenske nagrade so prispevali:

Zdravilišče Radenci, turistična agencija AVANTURA, KRKA Zdravilišča, Toplice Dobrna, Terme Topolšica, Zdravilišče Laško, Hervis d.o.o., Beauty Fit - Extra M, TOP - FIT & PUMP, SUNNY Beauty & Fitness, GIZ sadjarstvo Slovenije, Mlekarna CELEIA, POMURSKE MLEKARNE, SIDARTA, MOBITEL, Glaxo-SmithKline in Pharmacia.

Zdravstveni delavec, ki bo v kampanjo usmeril/a največ kadilcev in bosta njegovo ime in priimek največkrat navedena v prijavnici v rubriki K OPUŠČANJU ME JE USMERIL/A, se bo udeležil pet dnevnega programa na Finskem z naslovom projekt Severna Karelija (30 letne

finske izkušnje in uspehi promocije zdravja in zmanjšanja srčno-žilnih ter drugih kroničnih nenalezljivih bolezni).

Posebna kampanja znotraj OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ bo namenjena tudi zdravstvenim delavcem, ki sami kadijo. Med tistimi, ki se boste odločili sodelovati v kampanji ter 2. maja prenehali s kajenjem, bomo izžrebali še dodatno posebno nagrado: udeležba na 9. mednarodni konferenci WONCA, ki bo potekala v Sloveniji leta 2003.

Kaj je OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ 2002?

Je kampanja o opuščanju kajenja za odrasle, od 18. leta naprej. Peta mednarodna kampanja z naslovom QUIT & WIN 2002 bo maja letos. Ljudje iz vsega sveta se bodo za 4 tedne, to je od 2. do 29. maja, skušali vzdržati kajenja. Kampanjo OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ 2002 podpira Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) in večje število mednarodnih podjetij, med katerimi nastopata kot najpomembnejša sponzorja GlaxoSmithKline in Pharmacia.

Mednarodna kampanja za opuščanje kajenja

- V okviru programa Severna Karelija na Finskem so leta 1985 začeli z implementacijo projekta QUIT & WIN kot novo metodo odvajanja od kajenja.
- Leta 1994 je CINDI (Countywide Integrated Noncommunicable Diseases Intervention)

program Svetovne zdravstvene organizacije organiziral prvo tovrstno mednarodno kampanjo z naslovom QUIT & WIN 1994.

- Koncept kampanje je v vseh sodelujočih državah enak: čas poteka kampanje, splošna pravila, mednarodni promocijski material in poenoteni postopki preverjanja uspešnosti opustitve kajenja.
- Pričakuje se, da se bo kampanje OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ 2002 udeležilo več kot 100 držav in več kot 1 milijon kadičev iz vsega sveta. V Sloveniji pričakujemo prijave več kot 2.000 kadičev.

Leto	Sodelujoče države	Število sodelujočih kadičev/lk
1994	13	60.000
1996	25	70.000
1998	48	200.000
2000	71	420.000
2002	100	1.000.000*

*Pričakovano število

Številke, ki temeljijo na dokazih

- Uporaba tobačnih izdelkov je glavni javno zdravstveni, socialni in ekonomski problem v svetu. Globalno vpliva na več kot milijardo ljudi, število kadičev narašča zlasti med mladimi in ženskami.
- Kampanja OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ je pozitiven in glede na stroške zelo učinkovit način, s katerim je mogoče zmanjšati kajenje med prebivalstvom.
- Raziskave, ki so sledile kampanji OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ, so pokazale, da po enem letu 20% sodelujočih še vedno vztraja med nekadičli.
- To pomeni, da je po kampanji OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ 2000 na svetu več kot 84.000 nekdanjih kadičev. Od 700 sodelujočih slovenskih kadičev jih je po sedmih mesecih vztrajalo med nekadičli 32%.

Zakaj je kampanja OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ 2002 nekaj posebnega?

- Kadilcem prinaša pozitivna sporočila.
- Izmed 1,1 milijarde kadičev na svetu jih želi prenehati s kajenjem 70 - 80%.
- Veliko jih je poskušalo prenehati s kajenjem že večkrat, vendar jim je primanjkovalo

lastne vztrajnosti in tuje podpore.

- Možnosti nagrad in odmevnost akcije sta sodelujočim v oporo ter močno vzpodbujata željo po prenehanju kajenja.
- Četudi sodelujoči ni izžreban in ne pridobi nagrade, pa vsak, ki uspešno preneha s kajenjem, koristi svojemu zdravju.

Mednarodno sodelovanje

OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ 2002 nadzoruje mednarodna komisija (International Quit & Win Steering Committee) v kateri so mnogi pomembni predstavniki Svetovne zdravstvene organizacije, raznih drugih sodelujočih organizacij in posamezniki iz držav, ki so pristopile h kampanji. Sedež koordinacijskega centra je na Inštitutu za javno zdravje (KTL) na Finskem.

Pravila vstopa v mednarodno kampanjo OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ 2002:

1. Akcija bo potekala od 2. do 29. maja 2002.
2. maj je dan, ko udeleženci prenehajo kaditi.
2. Pravica do sodelovanja: najmanj 18 let starosti, reden dnevni kadičec ali kadilka in to dokazano najmanj eno leto pred začetkom kampanije.
3. Udeleženci morajo izpolniti in poslati prijavnico najkasneje na dan prenehanja kajenja (2. maj).
4. Za nagrade se lahko potegujejo prijavljeni sodelujoči, ki v času kampanije (4 tedne) niso poskusili s kajenjem.
5. V žrebanje nagrad bodo vključeni le udeleženci, ki so se v kampanjo prijavili s prijavnico do 2. maja in so spoštovali pravila kampanije. Ugotavljanje nekajenja bo potekalo s pomočjo prič, navedenih na prijavnici in s pomočjo biokemičnih testov.
6. Mednarodna super nagrada 10.000 US\$ in šest regionalnih nagrad po 2.500 US\$ bodo izžrebane med glavnimi zmagovalci iz vsake sodelujoče države. Pogoj za sodelovanje v žrebu za mednarodne nagrade je najmanj 100 sodelujočih iz posamezne države. Verjetnost, da bodo izžrebani, je sorazmerna s številom sodelujočih v vsaki državi.
7. Maja 2003 bo, v posamezni državi, na osnovi naključno izbranega vzorca med prijavljene v kampanjo 2002, razposlan vprašalnik za ugotavljanje stopnje nekajenja.
8. V Sloveniji bomo vključili v žrebanje nagrad

tudi tiste, ki bodo v kampanji sodelovali kot pomočniki. Pomočnikova naloga je, da pridobi najmanj enega kadilca, ki naj bi s pomočjo kampanije opustil kajenje. Za pomočnike bodo po žrebu podeljene posebne privlačne nagrade. Ime in priimek ter naslov pomočnika mora biti naveden na prijavnici v rubriki: K opuščanju me je usmeril.

**Dodatne informacije
in prijavnice dobite na:**

CINDI Slovenija,

Ulica Stare pravde 2, 1000 Ljubljana

Tel: 01 43 83 480

e-mail: cindi@zd-lj.si

<http://www.cindi-slovenija.net>

PRIJAVNICA BODOČEGA NEKADILCA/KE

Ime in priimek: _____

Datum rojstva (dan/mesec/leto): _____

Spol (obkrožite): M Ž Poklic: _____

Naslov: _____

Tel: _____

Število pokajenih cigaret dnevno: _____

Število pokajenih cigar dnevno: _____

Število pokajenih pip ali drugih tobačnih izdelkov dnevno: _____

Kolikokrat ste že poskušali prenehati kaditi (obkrožite)? nikoli 1-2 krat 3 in večkrat

Koliko let že kadite: _____

Sodeloval/a bom v kampanji zdravstvenih delavcev (obkrožite): DA NE

Potrujem, da bom v kampanji sodeloval/a in spoštoval/a pravila (podpis): _____

Datum prijave: _____

Priča:

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Telefon: _____ Podpis: _____

K opuščanju kajenja me je usmeril/a (obkrožite):

● Zdravstveni delavec (ime in priimek, naslov): _____

● Druga oseba (ime in priimek, naslov): _____

● Odločil/a sem se sam/a:

Prijavnico pošljite do vključno 2. maja 2002 na naslov:

OPUSTI KAJENJE IN ZMAGAJ

CINDI Slovenija, Ulica Stare pravde 2, 1000 Ljubljana

V E L I K O U S P E H A

ZBORNICA - ZVEZA

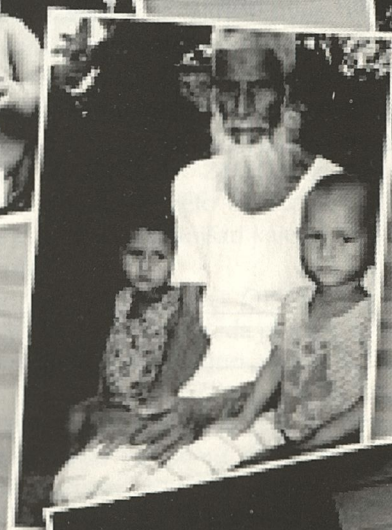
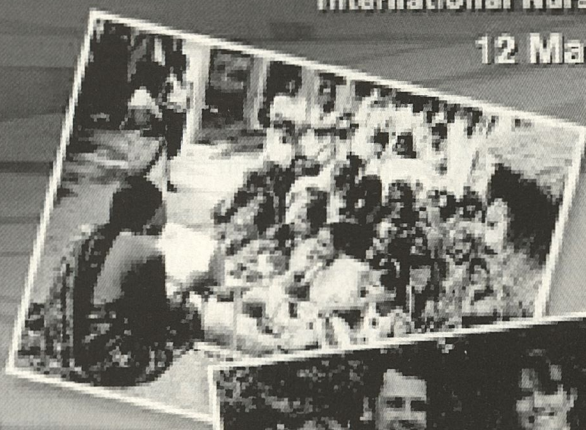
nurses

always there for you:

caring for families

International Nurses' Day

12 May 2002

Mednarodni svet medicinskih sester - ICN

24. MAREC – je Svetovna zdravstvena organizacija proglasila za dan tuberkuloze. V Sloveniji epidemija tuberkuloze po statističnih podatkih vztrajno upada. Leta 2001 je bilo registriranih 364 pacientov, kar pomeni 18 na 100.000 prebivalcev, kar nas uvršča med države z majhno obolevnostjo.

Vir: Delo- Znanost 25.3.2002

Ta list s podatki je ICN pripravil skupaj s Svetovno zdravstveno organizacijo.

LIST Z DEJSTVI ZADEVE ZDRAVSTVENE NEGE

TUBERKULOZA

Eden izmed glavnih vzrokov smrti

Tuberkuloza (TBC) je resno vprašanje javnega zdravstva, družbeno in ekonomsko vprašanje, ki se po ocenah vsako leto pojavlja pri osmih milijonih ljudi po vsem svetu. Čeprav je dokazano, da strategija DOTS (*“Directly Observed Treatment – Short Course”*) – Neposredno opazovano zdravljenje – Kratek potek) pozdravi več kot 85 % bolnikov, je le majhnemu številu obolelih (16 %) omogočen dostop do teh kurativnih režimov. Na svetu je vsako leto 1,9 milijona smrtnih primerov zaradi TBC. TBC pobije več otrok in odraslih kot katerikoli druga nalezljiva bolezen. Breme zbolevanja je največje v deželah v razvoju, kjer se pojavlja 95 % vseh primerov. TBC se kot zdravstveno vprašanje prebivalstva ponovno pojavlja celo v razvitih državah. Glavni vzroki za povečevanje globalnega bremena te bolezni so:

- Povečevanje revščine, socialni prevrati in slabe življenjske razmere zaradi prenaseljenosti v deželah v razvoju in v revnih mestnih četrtih razvitih dežel;
- Nezadostna pokritost z zdravstvom in nedostopnost zdravstvenih storitev;
- Nezadostni programi za nadzor nad TBC, ki imajo nizko stopnjo ozdravitev, kar je posledica neustreznega in prekinjenega zdravljenja;
- Nepripravljenost, da bi osebe, za katere se sumi, da so okužene s TBC, prijavili slabo vodenim programom;

- Učinek epidemije HIV, predvsem v Afriki in Aziji;

- Pomanjkanje političnega vodenja in volje za izvrševanje, vzdrževanje in širjenje DOTS.

TBC povzroča več umrljivosti mater (v nosečnosti, med rojevanjem in neposredno po njem) kot katerikoli drug posamezen vzrok umrljivosti mater – po ocenah TBC letno povzroči smrt več kot milijona mater. Bolezen je najpogostejši vzrok smrti pri pacientih z AIDS, ker jo reaktivira oslabelelost imunskega sistema. Prizadene otroke, ker so zaradi bolnih staršev prikrajšani za nego in skrb, poleg tega pa vsako leto zbolijo in umre zaradi TBC še neznano število otrok. Orodja za nadzor TBC so pri roki, vendar nujno potrebujemo širšo uporabo strategije DOTS. Za to bo potrebna koalicija zdravstvenih delavcev, oblikovalcev politik in javnosti, ki ima pravico do varnosti pred TBC.

Kaj je TBC?

Simptomi TBC so kašelj, ki vztraja in se ne odziva na antibiotike, vročina in izguba telesne mase. TBC se lahko pojavi zunaj pljuč - v limfatičnih vozličih, kosteh, ledvicah in centralnem živčnem sistemu. Ta mesta lahko povzročijo resne bolezni, vendar je malo verjetno, da bi pacienti širili bolezen, če poleg tega nimajo TBC tudi v pljuči.

Kako se širi TBC?

Okužba s TBC se širi z izkašljevanjem klice *Mycobacterium tuberculosis* v zrak, tako da jo lahko vdihnejo druge osebe, s katerimi si okuženi deli prostor. Samo pri eni od desetih okuženih oseb se dejansko razvije aktivna simptomatična tuberkuloza. Ostali imajo zdrav imunski sistem, ki zadrži okužbo v stanju

mirovanja. Vendar se po mnogih letih ali desetletjih okužba lahko reaktivira in povzroči bolezen, ko imunski sistem odpove.

Po ocenah je kar ena tretjina od šestih milijard svetovnega prebivalstva (1,9 milijarde) okužena s TBC. Večina novih primerov aktivne tuberkuloze se razvije iz te skupine okuženih oseb. Verjetnost, da vsakdo po okužbi zbolí za tuberkulozo, je majhna (eden od desetih), vendar je takšna verjetnost pri osebah, ki so okužene s HIV, povečana zaradi oslabljenega imunskega sistema, tako da lahko doseže 50-odstotno tveganje skozi vse življenje ali 10-odstotno tveganje na leto.

Z napredovanjem okužbe HIV se prej mirujoča tuberkuloza reaktivira in nova okužba hitro napreduje. Tuberkuloza pospešuje obolenje HIV in je odgovorna za 32 % smrti v zvezi s HIV. Zdravljenje TBC je pri pacientih, okuženih s HIV, skoraj enako uspešno, tako da ima terapija DOTS dvojni pomen, ker zagotavlja zdravljenje oseb z dvojno okužbo.

Kako najti in pozdraviti TBC?

Zdravstveni delavec v primarnem varstvu običajno prvi pride v stik z zbolelim pacientom. Prav ta delavec mora vedeti, kdaj gre lahko za TBC, da pacienta napoti na pregled sputuma (izmečka). V številnih državah so medicinske sestre tiste, ki zagotavljajo večino storitev primarnega zdravstvenega varstva in tudi učijo ter nadzorujejo druge delavce zdravstvenega varstva, ki morajo poznati ukrepe za nadzor TBC. Ko laboratorijska analiza potrdi diagnozo, mora zdravljenje zagotoviti delavec zdravstvenega varstva. Zdravljenje se mora nadaljevati od šest do osem mesecev, dokler pacient ni ozdravljen, kar potrdi negativni rezultat pregleda sputuma.

Tisti, ki zagotavljajo primarno zdravstveno varstvo, odkrivajo potencialne bolnike s tuberkulozo, jih napotijo na pregled in poskrbijo, da gredo skozi celoten proces zdravljenja. Te naloge so temelj strategije DOTS. Če hočejo poskrbeti, da se DOTS izvaja na vseh področjih, morajo organizacije medicinskih sester in posameznice lobirati pri svojih vladah in doseči dolgoročno uveljavljanje nadzora nad TBC.

Kaj je strategija DOTS?

DOTS sestavlja pet elementov, ki so vsi bistveni za uspešen rezultat programa za nadzor nad TBC. Ti elementi so:

1. Pripravljenost vlade, da program boja proti tuberkulozi sprejme kot prednostno nalogo ter zagotovi vire za izvajanje programa v vsej državi.
2. Odkrivanje primerov okužbe med ljudmi z vztrajnim kašljem – predvsem z mikroskopskim pregledovanjem brisov sputuma v omrežju laboratorijev po državi.
3. Stalna dobava zdravil zdravstvenim centrom za zdravljenje vseh tuberkuloznih pacientov.
4. Uporaba standardizirane kratkotrajne kemoterapije in pripravljenost pacienta in zdravstvenega delavca, da dokončata zdravljenje – poskrbita, da pacient vzame vsak odmerek zdravila.
5. Sistem dokumentiranja in poročanja, ki spremlja rezultate zdravljenja; analiza kohorte (vseh pacientov) mora pokazati, da je ozdravelo vsaj 85 % pacientov, poskrbeti je treba za usposabljanje in nadzor, ki zagotovita doseganje tega cilja.

Zdravljenje TBC

Zdravljenje TBC ne samo zdravi ljudi in rešuje življenja, ampak tudi preprečuje širjenje okužbe in razvijanje tuberkuloze, ki je odporna na zdravila – zdravljenje slednje je bistveno bolj težavno in drago. Slabo zdravljenje lahko povzroči povečano odpornost na zdravilo. V bistvu velja, da je bolje ne zdraviti kot pa zdraviti slabo.

Priporočeno zdravljenje tuberkuloze zahteva od šest do osem mesecev kombiniranja zdravil, ki se jemljejo vsak dan, če hočemo doseči ozdravitev. V nekaterih državah so se stroški zdravil zmanjšali kar na trinajst ameriških dolarjev na pacienta. Svetovna banka je zdravljenje TBC razglasila za eno najbolj varčnih strategij zdravstvenih posegov glede na leta rešenih življenj.

Disciplinirano jemanje zdravil od šest do osem mesecev lahko predstavlja težavo. Priporočljivo je, da delavec v zdravstvenem varstvu ali prostovoljec pacientu pomaga dovršiti zdravljenje z vsemi možnimi sredstvi – vključno z neposrednim opazovanjem zdravljenja.

Vloga medicinskih sester in drugih delavcev v zdravstvenem varstvu pri izva- janju strategije DOTS

Svetovna zdravstvena organizacija (SZO) sodeluje s predstavniki držav in darovalci v več kot stotih državah, da bi izvedla strategijo DOTS v okviru državnih programov za boj proti TBC. Vsak element strategije je odvisen od usposobljenih in predanih delavcev v zdravstvenem varstvu ter prostovoljcev, brez katerih strategija ni izvedljiva. Za delavci stoji skupnost, ki se hoče rešiti tuberkuloze. Nadzor nad boleznijo potrebuje podporo in sodelovanje skupnosti! Uspeh strategije DOTS zahteva partnerstvo med timom primarnega zdravstvenega varstva, drugimi sektorji in skupnostjo.

Medicinska sestra ali drug delavec v primarnem varstvu lahko prvi posumi, da gre pri pacientu, ki kašlja več kot tri tedne ali se ni odzval na zdravljenje z antibiotiki, izgubil težo ali občuti utrujenost, za tuberkulozo. Vaški prostovoljec, podaljšek tima primarnega zdravstvenega varstva v skupnosti, pomaga tuberkuloznim bolnikom, da dokončajo svoje zdravljenje, ker jih redno oskrbuje z zdravili in poskrbi, da jih jemljejo pravilno.

Paciente, pri katerih obstaja sum okužbe s TBC, je treba napotiti k lokalnemu zdravniku in v laboratorij, da se z mikroskopskim pregledovanjem brisov sputuma ugotovi prisotnost bacila. Zdravnik potem predpiše režim zdravljenja, vendar je zdravstveni delavec tisti, ki je odgovoren za to, da se pacienta pouči o bolezni in njenem zdravljenju. Zdravljenje je najboljši način za preprečevanje širjenja bolezni, vendar je pomembno tudi to, da pacientom dopovemo, da morajo med kašljanjem z dlanjo (oziroma robčkom) pokriti usta. Nujnost vsakodnevne jemanja zdravil v obdobju šestih do osmih mesecev pod nadzorom osebe za pomoč pri zdravljenju je treba razložiti tako, da je vsakomur popolnoma jasna. Poleg tega je treba opraviti preglede sputuma približno vsake dva meseca, da se lahko spremlja napredek v smeri ozdravitve.

Medicinske sestre so najboljši zavezniki pacientov, ker prepoznajo simptome TBC, ljudi napotijo na diagnostiko in jim zagotovijo zdravljenje. Medicinske sestre morajo:

- poskrbeti, da se začne s pravilnim zdravljenjem in izpolni karton zdravljenja;
- poskrbeti, da se osebi, ki pacientu nudi pomoč pri zdravljenju, pošilja redna zaloga zdravil v času trajanja zdravljenja;
- poročati o stranskih učinkih zdravil in opozarjati nanje;
- poročati o zaključku zdravljenja in rezultatu.

Medicinske sestre morajo tudi tesno sodelovati z lokalno skupnostjo, z osebjem laboratorija, zdravniki in voditelji državnih programov za boj proti TBC, tako da:

- zagotavljajo informacije in izobraževanje o strategiji DOTS;
- poskrbijo za podporo skupnosti, kar okrepi državni program za boj proti TBC (s pomočjo vodij skupnosti, šol in medijev);
- evidentirajo vse primere TBC;
- usposablajo in nadzirajo delavce v primarnem zdravstvenem varstvu, da ti lahko poiščejo, izobražujejo in zdravijo paciente.

Organizacije medicinskih sester morajo biti glasne zagovornice strategije DOTS za nadzor nad tuberkulozo in lahko pripomorejo k vzdrževanju močnih programov za nadzor nad TBC v vsaki državi.

Kaj lahko storite?

- Povečate osveščenost skupnosti glede pravice vseh, da imajo brezplačen dostop do učinkovitega zdravljenja tuberkuloze.
- Seznanite prijatelje, sosede in kolege z DOTS ter jim razložite, kako vaš nacionalni program za boj proti TBC lahko rešuje življenja in prepreči širjenje bolezni.
- Takoj stopite v stik z vašim nacionalnim programom, vašo zbornico zdravstvene nege in vašim ministrom za zdravstvo, da izveste, kako lahko sodelujete pri pobudi USTAVIMO TBC.

Skupaj lahko USTAVIMO TBC

Za dodatne informacije se obrnite na:
Tsfamicael Ghebrehwet: Tesfa@icn.ch
WWW.icn.ch

Brigita Skela Savič

KORAKI K NOVI PODOBI UTRIPA

Novo imenovani uredniški odbor Utripa, v sestavi odgovorna urednica Brigita Skela Savič in članice Petra Kersnič, Veronika Pretnar Kunstek in Irena Keršič Ramšak, se je 7. 3. 2002 sestal na svoji prvi seji. Zadal si nekaj novih nalog z namenom, da postopoma izboljšujemo vsebinsko in oblikovno strukturo Utripa. V nadaljevanju vam predstavljamo nekaj novosti, istočasno pa vas vabimo, da sodelujete s svojimi prispevki, predlogi in mnenji.

Vizija dela uredniškega odbora bo v prvi vrsti še naprej usmerjena v celovito informiranje in povezovanje medicinskih sester na vseh področjih dela in druženja. Pomembno vlogo bomo dali hitremu pretoku strokovnih informacij med zaposlenimi v zdravstveni negi. Prav tako bomo postopno izgrajevali prenovljeno zunanjo podobo, ki bo predstavljena ob 10. obletnici utripa leta 2003.

Za boljšo preglednost smo se odločili, da rubrike oblikujemo glede na vsebine prispevkov in ne po tem, od kod izhajajo (društva, sekcije in drugi). Tako je nastalo tudi nekaj novih rubrik. V nadaljevanju vam predstavljamo strukturalni pregled rubrik, vsebine rubrik in obseg prispevkov za posamezno rubriko.

UVODNIK

Prvi uvodnik vam je že na voljo v tej številki Utripa. Namen uvodnika je komentar aktualnih dogodkov na področju zdravstvene nege, zdravstva, politike in drugih aktualnih dogajanj. Z njim želimo ustvarjati »pozitivno klimo« med bralci Utripa.

DELO ZBORNICE – ZVEZE

Rubrika je namenjena pretoku informacij in opisu mesečnih aktivnosti, ki se odvijajo v okviru vodstva Zbornice – Zveze in njenih organov. Bralcem želimo omogočiti vpogled v vsa pomembna dogajanja na področju stroke in organizacij, ki so na tem področju organizirane.

ICN – International Council of Nurses

V rubriki objavljamo sporočila, informacije in prevode prispevkov iz ICN, ki so pomembni za slovensko zdravstveno nego in njene strokovnjake.

AKTUALNO

Rubrika je namenjena aktualnim strokovnim, družbenim, političnim in drugim dogajanjem, ki predstavljajo neposreden vpliv na stroko, na delovne organizacije in na Zbornico – Zvezo.

Prav tako je rubrika namenjena objavljanju

kratkih informacij o novostih v zdravstveni negi v slovenskem ali v mednarodnem merilu, za katere menimo, da jih morajo spoznati bralke in bralci Utripa. Vabimo vas, da predstavite primere dobre prakse v zdravstveni negi v vašem delovnem okolju, svoje ugotovitve in razmišljanja tako strokovne, kot organizacijske narave, ki ne temeljijo na raziskovalnem delu. Zavedamo, da je v zdravstveni negi veliko dobrih projektov in izboljšav, ki jih izvedejo medicinske sestre v svojem delovnem okolju, vendar ostanejo skrite ravno zaradi naporov, ki jih zahteva priprava strokovnega članka. V rubriki aktualno bomo objavljali vaše ugotovitve in izkušnje ter tako razširjali dobro prakso, zviševali stopnjo medsebojnega sodelovanja in povezovanja ter posledično razširjali znanje in izkušnje.

Rubrika bo odprta tudi za strokovnjake drugih strok, s katerimi je zdravstvena nega povezana. Tukaj mislimo na kratke predstavitev novih dejavnosti, novih načinov zdravljenja, itd.

PREDSTAVLJAMO VAM

V rubriki predstavljamo strokovnjake s področja zdravstvene nege in njihove prispevke k razvoju in promociji stroke zdravstvene nege v državi in zunaj nje.

STROKOVNA SREČANJA

V tej rubriki objavljamo poročila s strokovnih seminarjev, ekskurzij, kongresov, konferenc, okroglih miz, učnih delavnic itd. doma in v tujini. Poročilo naj ima naslov strokovne prireditve in naj vsebuje kratke povzetke pomembnih strokovnih vsebin, ki so bile predstavljene v okviru strokovnega srečanja. Bistvo rubrike je zgoščen prenos pomembnih strokovnih informacij tudi za tiste zaposlene v zdravstveni negi, ki se izobraževanja niso mogli udeležiti, pa jih obravnavana tema zanima ali je povezana z njihovim delovnim področjem.

PROGRAMI STROKOVNIH IZOBRAŽEVANJ

Povabilom in programom strokovnih izobraže-

vanj namenjam zeleni strani, ki bodo v sredini biltena. Izobraževanja bodo razvrščena po datumih. Tako bo dobil bralec celovit pregled nad vsemi izobraževanji za določeno obdobje.

MI MED SEBOJ

V tej rubriki objavljamo prispevke dosedanje rubrike iz delovnih sredin, razmišljanja, poročila z izletov, druženj in ekskurzij izletniškega značaja. Poročilo lahko obsega največ eno stran do dve strani, vključno s fotografijo.

MEDICINSKE SESTRE V PROSTEM ČASU

V tej rubriki objavljamo reportaže s potovanj, pesmi, razmišljanja in druga dela bralcev Utripa. V rubriki bomo objavljali čestitke članom ob njihovih dosežkih.

S HUMORJEM JE LAŽJE IN LEPŠE

V tej rubriki objavljamo šale, nasvete, aforizme itd. Vabimo vas, da nam pošljete duhovite prispevke in šale iz vaših delovnih sredin.

PREDLAGAJTE, POVEJTE

Rubrika je namenjena bralkam in bralcem Utripa, da v nekaj stavkih izrazijo svoje poglede in predlagajo izboljšave za delo uredniškega odbora in se pri tem podpišejo z imenom in

priimkom. Prav tako lahko bralke in bralci napišejo svoje mnenje ali repliko na prispevke v Utripu ali na dogajanja v zdravstveni negi in zdravstvu. Dolžina prispevka naj ne presega 50 vrstic, saj želimo objaviti čimveč vaših mnenj in predlogov. Cilj te rubrike je dobiti povratno informacijo o našem delu in z vašo pomočjo iskati priložnosti za izboljšave ter omogočiti izmenjavo mnenj.

EKSKURZIJE, IZLETI IN DRUGA OBVESTILA

V rubriki bomo objavljali vabila na ekskurzije, izlete in druga obvestila, kot so prosta delovna mesta, iskalci zaposlitve itd.

MEDNARODNA SREČANJA

Rubrika je namenjena objavi in povabilu na mednarodna srečanja v zdravstveni negi.

Dovolite, da vas ob koncu pregleda rubrik v imenu uredniškega odbora povabim k sodelovanju. Zlasti ste vabljeni, da pripravite prispevke za rubriko Aktualno. Veselimo se sodelovanja z vsemi, ki boste bogatili strani našega skupnega biltena Utrip.

ZAUPAJTE SLOVENSKI KVALITETI

izdelujemo opremo
za bolnice, ambulate
in kozmetične salone:

pregledne mize
različnih izvedb

vozičke za aparate

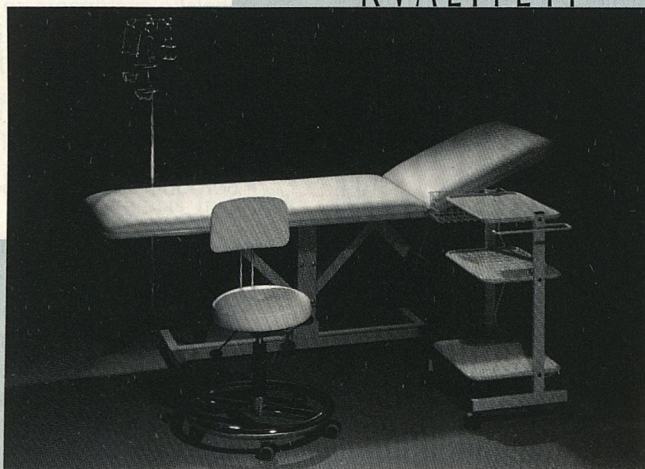
servirne vozičke

dvižne okrogle mize

paravane

stojala za infuzijo

stopnice itd.

KOVINSKA GALANTERIJA

Novak Apolonija s.p.

OIC Trzin, Brezovce 7

1236 Trzin

Tel:+386 1 562 1263

Tel:+386 1 562 0117

Fax:+386 1 562 0118

NOVAK

KOVINSKA GALANTERIJA

Katarina Lokar

GENETSKO SVETOVANJE IN TESTIRANJE ZA RAK DOJK IN JAJČNIKOV

Dedni rak dojk in/ali jajčnikov

Večina rakov dojk in/ali jajčnikov je sporadičnih, kar pomeni, da do bolezni ne pride zaradi podedovane genske mutacije. Na dednega raka dojk in/ali jajčnikov pa lahko posumimo, kadar zbolijo več družinskih članov. Približno 7 % raka dojk in 10 % raka jajčnikov nastane zaradi podedovane genske mutacije.

Vsak od nas se rodi z dvema kopijama različnih genov. Eno kopijo vsakega gena podedujemo po materi in eno po očetu. Do zdaj so odkrili dva gena, ki igrata veliko vlogo pri nastanku raka na dojkah in/ali jajčnikih. Poimenovali so ju BRCA1 in BRCA2. Običajno nas ta dva gena ščitita pred rakom.

Verjetnost, da se bo okvarjeni gen prenesel na potomce, je 50-odstotna. Če ženska podeduje mutacijo BRCA1 ali BRCA2 od matere ali očeta, je bolj ogrožena za nastanek raka na dojkah in/ali jajčnikih. To ne pomeni, da bo ženska, ki nosi mutacijo, zagotovo zbolela za rakom dojk in/ali jajčnikov, vendar pa je v visoko rizični skupini.

V družinah z mutacijo na genu BRCA 1 lahko najdemo več članov družine, zbolelih za rakom dojk in/ali jajčnikov že pred 50. letom starosti. Pri nosilcih okvarjenega gena je tako verjetnost, da bo ženska zbolela za rakom dojk v svojem življenju kar 60 do 85-odstotna (ženska brez mutacije 10 %) in za rakom jajčnikov 20 do 40-odstotna (ženska brez mutacije 1 do 2 %). Večja je tudi ogroženost za nastanek raka debelega črevesa, ki je 10-odstotna (sicer 6-odstotna). Tudi pri moškem mutacija za 3- do 4-krat poveča ogroženost za nastanek raka debelega črevesa in prostate.

Tudi nosilke mutacije na BRCA2 genu pogosteje zbolevalo za rakom dojk in jajčnikov; pri slednjem je ogroženost nekoliko nižja kot pri BRCA1 in sicer 10 do 20 %. Je pa mutacija gena BRCA2 povezana s povečano ogroženostjo za nastanek raka dojk pri moških ter za nastanek nekaterih drugih vrst raka: trebušne slinavke, želodca in ustne votline.

Genetski test je možno opraviti le s pisnim privol-

jenjem posameznika. Z genskim testom je možno ugotoviti, ali sta obe kopiji gena BRCA1 in BRCA2 preiskovane osebe zdrava ali pa je katera od njih okvarjena. Za test se preiskovancu vzame vzorec krvi in se pregleda DNK belih krvničk. Pomembno je najprej testirati, če je le mogoče, že zbolelo osebo v družini, ker je tako vrednotenje rezultatov testa zanesljivejše.

Genetsko svetovanje in testiranje na Onkološkem inštitutu Ljubljana

Na Onkološkem inštitutu Ljubljana smo začeli z genskim svetovanjem in testiranjem za rak dojk in jajčnikov februarja 2001. To novo dejavnost izvaja skupina, sestavljena iz zdravnikov (kirurg, internist, ginekolog, radioterapevt), višje medicinske sestre, biologa ter po potrebi tudi psihologa.

Z genskim svetovanjem smo pričeli tako, da smo v dokumentaciji iz Centra za bolezni dojk poiskali ogrožene ženske in jih povabili na svetovanje. Sčasoma pa se je zanimanje za to dejavnost tako povečalo, da smo morali spremeniti sistem svetovanja.

Na genetsko svetovanje se lahko naroči vsak, ki ustreza naslednjim kriterijem:

1. Diagnoza raka dojk pred 40. letom;
2. Obremenilna družinska anamneza:
 - Sorodnik v prvem kolenu z diagnozo rak pred 40. letom;
 - Sorodnik moškega spola v prvem kolenu z diagnozo rak dojk ne glede na starost;
 - Dva sorodnika v prvem ali drugem kolenu z diagnozo rak dojk pred 60. letom ali z diagnozo rak jajčnikov ne glede na starost;
 - Trije sorodniki v prvem ali drugem kolenu z diagnozo rak dojk ali jajčnikov ne glede na starost;
 - Sorodnik v prvem kolenu z diagnozo bilateralni rak dojk;
 - Sorodnik v prvem kolenu z diagnozo rak dojk in jajčnikov.

Po prvem stiku (ponavadi po telefonu) pošljemo posameznikom vprašalnik o družinski anamnezi ter nekaj pisnih informacij o dednem raku dojk in

jajčnikov. Ko posameznik pošlje nazaj izpolnjen vprašalnik, ga naročimo na genetsko svetovanje. Pred svetovanjem narišemo rodovnik glede na podatke, ki nam jih je posredoval posameznik ter poskusimo razjasniti ali potrditi določene podatke iz družinske anamneze (npr. diagnoze). Ko imamo vse možne podatke, po posebnem računalniškem programu izračunamo verjetnost mutacije pri posamezniku.

Zdravnik se na svetovanju pogovarja s posameznikom o dedovanju, o verjetnosti mutacije v družini, o prednostih in slabostih testiranja ter o možnih ukrepih pri posameznikih, ki so nosilci mutacije.

Na sestankih skupine za genetsko svetovanje, ki so 1-krat mesečno, se nato odloča, kateremu posamezniku, ki je bil na svetovanju, bi priporočili testiranje. O odločitvi posameznike tudi pisno obvestimo. Posamezniki nas pokličejo, ko oz. če želijo testiranje, in se z njimi dogovorimo za datum odvzema krvi.

Ko dobimo rezultate testiranja (približno 6 mesecev), testirane posameznike pisno obvestimo, da smo prejeli rezultate. Posamezniku damo možnost, da se sam odloči, ali želi izvedeti za rezultat in kdaj to želi izvedeti. Če nas posameznik pokliče in pove, da želi izvedeti za rezultat testiranja, se dogovorimo za datum. Rezultat se vedno pove samo tistemu, ki je dal kri za testiranje, on pa sam odloči, komu bo posredoval to informacijo. Od zdravstvenih delavcev na Onkološkem inštitutu Ljubljana imajo dostop do te informacije samo člani skupine za genetsko svetovanje.

Če je rezultat pozitiven, se s posameznikom pogovorimo o možnih ukrepih zanj in za ostale člane družine. Če se družinski člani strinjajo, se jih naroča na redne kontrole na naš Inštitut k zdravniku, ki je član skupine za genetsko svetovanje.

Predstavitve modela genetskega svetovanja in testiranja na Kliniki za dedne oblike raka v Montrealu, Kanada, ki spada pod ustanovo McGill University Health Centre

Da bi si poglobila znanje o onkološkem genetskem svetovanju in testiranju, sem preživela 14 dni (od 17.11. do 2.12.2001) na Kliniki za dedne oblike raka s skupino, ki izvaja genetsko svetovanje in testiranje. V Kliniki za dedne oblike raka nudijo onkološko genetsko svetovanje in te-

stiranje za vse vrste dednega raka zdravim in bolnim. Kliniko tvorijo tri bolnišnice (Montreal General Hospital, Royal Victoria Hospital, Jewish General Hospital). Skupino, ki izvaja onkološko genetsko svetovanje na Kliniki, sestavlja predstojnik Oddelka za medicinsko genetiko, en genetik, trije genetski svetovalci in en administrator. Poleg svetovanja se skupina ukvarja tudi z raziskovalno in pedagoško dejavnostjo.

Bolnika lahko napoti na svetovanje zdravnik (osebni, onkolog, kirurg, ...) ali pa družinski član, pri katerem je že bila ugotovljena mutacija. Pot preko družinskega člana je veliko hitrejša, ker že imajo potrebne podatke.

Po prvem stiku bolnika s svetovalcem ta pošlje bolniku vprašalnik (rodovnik). Ko bolnik vrne izpolnjeni vprašalnik, začne svetovalec z zbiranjem dokumentacije (skušajo potrditi diagnoze, ki jih bolnik navede v vprašalniku), z risanjem rodovnika in ocenjevanjem tveganja. Ko imajo zbrane vse podatke, povabijo bolnika na svetovanje ter mu razložijo vse v zvezi z dedovanjem in testiranjem ne glede na to, ali je pri bolniku testiranje smiselno ali ne. Pove se mu tudi, kakšna je njegova ogroženost, da zboli za določeno vrsto raka v primerjavi s splošno populacijo.

Na prvem obisku lahko bolniku ponudijo tudi že testiranje (bolnik je zelo ogrožen in že ima raka) oz. mu povejo, kdo v družini bi bil primeren kandidat za testiranje in kdaj lahko pride na svetovanje. Če bolnik pristane, mu odvzamejo kri. Rezultat dobijo po šestih tednih in takrat bolnika naročijo na drugi obisk. Glede na njegove želje mu povejo rezultat. Na tem obisku dajo bolniku tudi priporočila glede kontrol pri zdravniku. Kaj bolniku svetujejo, je odvisno od tega, kakšen je bil rezultat. Pri negativnem rezultatu dajo bolniku splošne napotke, pri pozitivnem rezultatu pa ga seznanijo s tem, kako pogosto mora hoditi na preglede in katere preiskave mora redno opravljati. Bolnika z odkrito mutacijo naročijo še na tretji obisk čez približno šest mesecev, da vidijo, kako mu gre (psihično).

Zaključne misli

Genetsko testiranje ima mnoge prednosti, pa tudi veliko slabosti. Zato je zelo pomembno, da je posameznikova odločitev o tem povsem svobodna, ker sta on in njegova družina tista, ki bosta morala živeti in se vsak dan spopadati z morebitnim pozitivnim rezultatom testiranja.

Tina Purnat, Petra Kersnič

VIDA PURNAT

Vida Purnat, viš.med.ses., univ.org. dela, je pred dnevi predstavila novo strokovno besedilo s področja standardizacije v zdravstveni negi. Ob izidu Priročnika o metodah in tehnikah standardiziranja sva se pogovarjali o zdravstveni negi, razvoju stroke in vlogi medicinske sestre v zdravstvenem timu.

Mislim, da malo tvojih strokovnih sodelavcev pozna podrobnosti tvojega pestrega delovnega življenjepisa. Mi lahko kratko opišeš tvojo izobraževalno in delovno pot, od srednje zdravstvene šole do danes?

»Za poklic medicinske sestre sem so odločila pred 35 leti, ker sem želela delati z ljudmi in za ljudi. Po končani srednji šoli v Mariboru sem se zaposlila na novem internem intenzivnem oddelku v Bolnišnici Celje. Družino sem si želela ustvariti v Velenju, zato sem si poiskala zaposlitev v Zdravstvenem domu v Velenju, naprej kot srednja medicinska sestra v splošni ambulanti. Potreba po dodatnih znanjih me je vodila naprej in ob delu sem zaključila Višjo šolo za medicinske sestre v Ljubljani. Sprejela sem delo vodilne medicinske sestre v specialističnih ambulantah in se dodatno usposobila za avdiometristko. Z vizijo razvoja organiziranih oblik zdravstvene vzgoje v občini Velenje in Zdravstvenem domu v Velenju se mi je ponudila priložnost, da prevzamem delo referenta za zdravstveno vzgojo v občini Velenje. Poleg pedagoško andragoških znanj sem si morala pridobiti še znanja iz organizacije in uprave večjih delovnih sistemov. Tako sem ob delu diplomirala na Visoki šoli za organizacijo dela, opravila pedagoški izpit za učitelja zdravstvene vzgoje v usmerjenem izobraževanju in prevzela organizacijo in delno tudi izvajanje zdravstvene vzgoje otrok in staršev v vrtcih, osnovnih šolah, dijakov, občanov z ra-

zličnimi kroničnimi boleznimi, bodočih staršev ter delavcev v različnih delovnih organizacijah. Nato sem za 4 leta združila poklic medicinske sestre in kadrovskega menedžerja ter sodelovala kot vodja kadrovske-socialne službe v eni izmed delovnih organizacij poslovnega sistema Gorenje.

Zadnjih 12 let, letos se namreč upokojim, sem ponovno zaposlena v Splošni bolnišnici Celje. Kot so zahtevale potrebe bolnišnice, sem opravljala zelo različne naloge: kot VMS na bolniškem oddelku, glavna medicinska sestra oddelka, glavna medicinska sestra bolnišnice in trenutno ponovno kot VMS v Pulmološki ambulanti. Nikoli se nisem ustavila pred zahtevami, ko je bilo potrebno kaj organizirati popolnoma od začetka ali pa se priključiti že delujočim projektnim skupinam. Vedno sem verjela, da lahko človek doseže cilj, če vanj verjame.

Kateri so torej projekti, za katere misliš, da so bili najbolj pomembni za strokovno okolico in ki so z uspešnimi rezultati tudi uspešno izpolnili zadane načrte projektnih skupin?

»Imela sem priložnost delati z različnimi sodelavci, v različnih okoljih in na različnih projektih. Rada se spominjam najpomembnejših: organizacija in vodenje referata za zdravstveno vzgojo v Zdravstvenem domu Velenje; ustanovitev obratne ambulante v

proizvodni delovni organizaciji in izgradnja računalniškega programa za potrebe kadrovsko-socialne službe te delovne organizacije, organizacija in vodenje Službe za zdravstveno nego v splošni bolnišnici, izgradnja Sistema za standardizacijo zdravstvene nege, fizioterapije, sterilizacije in laboratorijske diagnostike v Bolnišnici Celje.

Ponosna sem na še en prispevek k razvoju zdravstvene nege in krepitve poklicne identitete medicinskih sester in tehnikov, kot izvajalcev zdravstvene nege ter zdravstvene nege kot stroke v zdravstvenem sistemu: izdali smo Priročnik o metodologijah in tehnikah pisanja in ocenjevanja negovalnih standardov.«

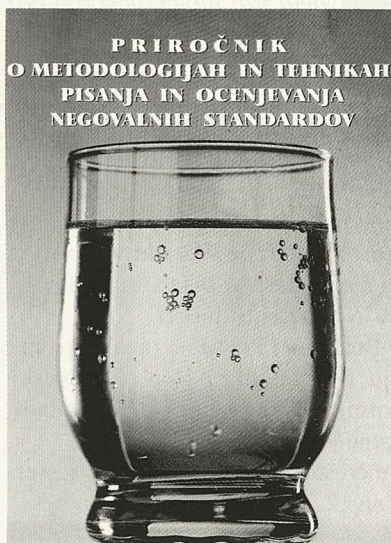
Področje zdravstvene nege se spreminja in širi svoje strokovne temelje tudi na nova področja – standardiziranje negovalnih posegov in upravljalnih procesov je takšen nov pristop razmišljanja o zdravstveni negi. S kakšnimi cilji in iz kakšnih potreb si napisala Priročnik o metodah in tehnikah standardiziranja v zdravstveni negi?

»Medicinske sestre so bile na začetku moje delovne kariere v celoti podrejene medicini. Zdravstvena nega je bila v različnih predelih Slovenije na različnih razvojnih stopnjah. Večini je primanjkovalo samozavesti, sposobnosti za pisno ali ustno komunikacijo v lastnem kolektivu, predvsem pa pri promociji nege kot stroke v zelo patriarhalno urejenem sistemu zdravstva. Vedno več kolegic se je poistovetilo s trditvami, da bo zdravstvena nega kot stroka napredovala le toliko, kot smo sami izvajalci sposobni ta zahtevni veleprojekt izgrajevati, posodabljati, negovati v ožjem delovnem okolju in tudi promovirati v širšem družbenem okolju. Iskreno cenim življenjsko priložnost, da sem kot medicinska sestra lahko ob delu izgrajevala svojo osebnost, se potrjevala tudi v poklicu in del svojega znanja prenesla na kolegice in kolege.

Priročnik o metodah in tehnikah standardiziranja je nastal zaradi potrebe, da pisno utemeljimo cilje zdravstvene nege, strokovnost, organizacijo, izvajanje in izdelamo kriterije, ki nam pomagajo pri samoocenjevanju kvalitete našega dela. Ko se zavedamo, kaj delamo, zakaj, kako, kaj lahko preprečimo, kaj omilimo ali izboljšamo in kako lahko poslabšamo prvot-

no stanje, se zavedamo tudi, da medicinska sestra ne more pomagati vsem, ki so pomoči potrebni, lahko pa vsakomur škoduje. STANDARD je le eden od pomembnih kriterijev za presojanje in načrtovanje kvalitetnega in kakovostnega dela.

Izbrani metodologiji in predstavljene tehnike nas vzpodbujajo k razmišljanju o svojem poklicu, strokovnih nalogah, kvaliteti svojega dela, odnosu do bolnikov, sodelavcev ter vseh virih za delo. Izpopolnjujemo svoje strokovno izrazoslovje, učimo se misli zapisovati v razumljivi obliki, bogatimo svoj besedni zaklad. Prav zato mislim, da bi moral imeti priročnik vsak izvajalec zdravstvene nege, četudi standardov ne bo neposredno pisal. Vsi se želimo potrjevati na čimbolj ustvarjalen način v svojem delovnem okolju. Verjamem v misel: Vsako ustvarjanje se začne z mislijo, dobiva svojo podobo v besedi (izgovorjeni, zapisani) in je uresničena z dejanjem.«

Priročnik je mogoče naročiti pri Grafiki Gracer – tel. 03/54-52-666; faks: 03/54-73-166 (1000,00 Sit + poština), osebno pa tudi pri Vidi Purnat – v Pulmološki ambulanti Splošne bolnišnice Celje. Vsi, ki bi želeli pomoč glede predstavitve sistema standardiziranja in pomoč pri začetnih korakih pisanja standardov, se lahko dogovorijo za strokovno srečanje ali učno delavnico. Vida Purnat je dosegljiva na tel. št. 03/54-82-711 ali na email naslovu Vida.Purnat@quest.arnes.si.

Irena Keršič Ramšak

DOBITNICE SREBRNEGA ZNAKA DRUŠTVA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV LJUBLJANA ZA LETO 2001

DMSZT Ljubljana je v letu 2001 tretjič zapored podeljevalo najvišje priznanje društva - SREBRNI ZNAK Društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana. Srebrni znak se podeljuje posamezniku ali skupini za izredne dosežke, za prizadevanja in uspehe pri uresničevanju programov in akcij društva ter za prispevek k humanizaciji odnosov.

Priznanje Srebrni znak so prejele:

(predstavitev dobitnic ob podelitvi znaka)

MARJANA ISKRA

Seneka je rekel: Kdor dobro dela naj molči, govorijo naj tisti, ki jim je dobro storjeno.

Zato bom jaz govorila v imenu društva, kajti Marjana je bolj tihe sorte ženska.

Ženska, ki sedi ljubko in

sproščeno, ima roke pri miru in posluša z razumevanjem. Noče in ne želi biti vidna in opazna, toda njeno delo jo izdaja in z njim postaja vidna in opazna tudi ona. Zaposlena v Bolnišnici Postojna ostaja zvesta svojemu kraju, poznanemu bolj po Postojnski jami kot bolnišnici. Toda v čarobnih globinah Postojnske jame je bila soustvarjalka zavezništva med stotinami medicinskih sester, ki so si letošnji 12. maj izbrale jamoza svoje zavetje.

Marjana ni samo ženska in medicinska sestra, je tudi žena in mati. Svoje proste trenutke rada izkoristi za branje dobre knjige in sprehode po gozdu, posebno jeseni, ko so gozdovi polni gob.

Napisala je: »Ob telefonskem klicu Irene, da sem predlagana za srebrni znak društva, moram priznati, sem bila zelo presenečena. Vedno sem razmišljala, da to priznanje pripada drugim, zaslužnejšim, kot pa sem jaz.«
Mi vemo, da si ga zasluži.

OLGA KOBLAR

O sebi je napisala:

»Zapisala sem se onkološkim bolnikom, našla sem sama sebe in svoj drugi dom.«

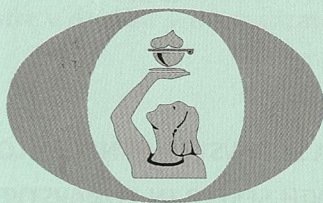
Verjamem, toda jaz sem jo našla na klopi pod drevesom, v sončnem

junjskem dnevu na Rakitni. Morda sem jo videla že prej, toda našla sem jo ravno tam. Sedela je v gruči kolegic, medicinskih sester. Besede je podkrepila z gibi golih rok, ki so si našle pot iz majice svetlih barv. Iz nje so žareli eno samo veselje, samozavest in mladost. Vedela je vse: kje vzhaja sonce na Rakitni, kje se dobi najboljše kravje mleko, kakšna okna potrebuje njena hiša, kakšno je življenje v daljnih tujih krajih, kakšna kemoterapija je potrebna.

Kasneje sem spoznala, da sem jo našla v okolju njenega pravega doma, tam, kjer cvetijo njene rože, kjer zapoje in zavriska z vnukinjo, kjer se sliši veter v krošnjah dreves. Tam, od koder odhaja v tuje kraje, po planinah in nižinah, pa tudi v svoj drugi dom – Onkološki inštitut.

Na seje občasno malo zamudi, pa nič zato. Vedno nadomesti zamujeno, resno pristopi k stvari, pomaga, svetuje, pospravi, razveseli, ustvari vzdušje in odhiti.

Za delo na področju zdravstvene nege onkološkega bolnika je dobila mnoga priznanja, mi ji ga izrekamo za njeno ustvarjalno delo v DMSZT Ljubljana.

IZOBRAŽEVANJA

**ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE –
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE**

**organizira
v soboto 11. maja 2002 ob**

12. maju – mednarodnem dnevu medicinskih sester

strokovno srečanje – 9. simpozij zdravstvene nege

pod motom ICN-a
**“MEDICINSKE SESTRE SO VEDNO TU ZA VAS -
SKRBIMO ZA DRUŽINE”**

**v Kulturnem domu
Španski borci
na Zaloški 61
v Ljubljani**

PROGRAM

- 9.00 - 10.00** **Prijava udeležencev**
- 10.00 - 11.10** **Medicinska sestra v skrbi za družine – "da ne bo kovačeva kobila bosa"**
Ladi Škerbinek, Brane Kogovšek
- 10.10 - 11.15** **Medicinske sestre v družini – normalizatorke ali normalizirane (ali oboje)**
dr. Majda Pahor
- 11.15. – 11.45** **ODMOR**
- 11.45 - 12.30** **Vloga patronažne medicinske sestre pri obravnavi družine**
Magda Brložnik
- 12.30 - 13.15** **Medgeneracijski odnosi in komunikacija v družini – včeraj, danes, jutri**
prof.dr. Jože Ramovš
- 13.15 - 14.00** **V družino usmerjena zdravstvena nega ob spremljanju bolnega otroka**
mag. Klaudia Urbančič
- Zaključek 9. simpozija**
- 16.00** **Svečana proslava ob 12. maju – mednarodnem dnevu medicinskih sester in podelitev Zlatih znakov**

Kotizacija z DDV za člane na 9. simpoziju znaša 6.500 sit, za nečlane 13.000 sit in jo je mogoče poravnati na ŽR 50100 - 678 - 48641-sklic na številko 00 12001 - in s pripisom za 9. simpozij zdravstvene nege.

Prijava: Zbornica – Zveza, Vidovdanska 9, Ljubljana do 8. maja

Na simpozij se prijavite po splošni prijavnici za strokovna srečanja, ki je objavljena v Utripu

Za udeležbo na svečani proslavi se prijavite pri predsednici regijskega društva, kjer bo organiziran prevoz in kjer boste tudi prejeli vstopnico za popoldansko prireditev.

Organizacijski odbor

Petra Kersnič, Darinka Klemenc, Irena Buček Hajdarevič

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE –
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

12. maj – mednarodni dan medicinskih sester

“MEDICINSKE SESTRE SO VEDNO TU ZA VAS - SKRBIMO ZA DRUŽINE”

**SVEČANA PROSLAVA OB 12. MAJU
MEDNARODNEM DNEVU MEDICINSKIH SESTER
IN
PODELITEV PRIZNANJ ZLATI ZNAK**

bo 11. maja 2002 s pričetkom ob 16. uri

**v dvorani Kulturnega doma
Španski borci v Ljubljani, Zaloška 61**

mag. Bojana Filej
predsednica Zbornice - Zveze

NAGOVOR OB 12. MAJU

PODELITEV ZLATIH ZNAKOV

KULTURNI PROGRAM

Vstopnice za udeležbo na proslavi bodo na voljo pri predsednicah regijskih društev.

Vabljeni!

IZOBRAŽEVALNE DELAVNICE ZA ZDRAVSTVENE DELAVCE

18. 04. 2002. Magični dotik – pot do srca.

Spoznavanje povezave med umskim, fizičnim in čustvenim delovanjem človeka. Iskanje harmonije v sebi in spoznavanje samozdravilnih sposobnosti: Milena Plut Podvršič, dr. med., od 9. do 14. ure.

09. 05. 2002. Etične dileme ob umirajočem bolniku.

Kako in kdaj povedati »resnico«? Kdaj prenehati z zdravljenjem, ki si prizadeva za podaljševanje življenja in kdo o tem odloča?: Metka Klevišar, dr. med., od 9. do 14. ure.

16. 05. 2002. Podpora družini.

Razumevanje svojcev ob soočanju s terminalno boleznijo in smrtjo v družini. Oblike pristopa in pomoči: Tatjana Fink, univ. dipl. soc., od 9. do 14. ure.

23. 05. 2002. Kultura slovesa.

Pomen slovesa od pokojnika v ustanovi in doma. Kaj lahko stori osebe, da bo slovo bolj spoštljivo in manj obremenjujoče za osebe in svojce. Pomen obredov: Metka Klevišar, dr. med., od 9. do 14. ure.

Vse delavnice bodo v učnih prostorih hospica v Ljubljani na Kersnikovi ulici 6, v 6. nadstropju. Kotizacija znaša 8500 tolarjev, poravnate pa jo lahko na dan izvedbe ali nakažete na transakcijski račun pri A Banki d.d. št. **05100-8010047155**.

Predhodne prijave sprejemamo na tel.:
01/ 234 83 30, faks 234 83 36,
ali po E-mailu: hospic@siol.net.
Slovensko društvo hospic, Poljanska 6,
1000 Ljubljana

EDUCY d.o.o., Ljubljana

Vljudno vas vabimo na strokovni seminar

OSNOVNA PSIHOLOŠKA NAČELA PRI DELU S PACIENTI,

22. maj 2002,

Hotel Austrotel (Miklošičeva 9), Ljubljana

PROGRAM:

8.00 - 9.00	Registracija udeležencev
9.00 - 10.30	prof. dr. Janek Musek
●	PSIHOLOŠKI PRINCIPI UČINKOVITEGA ZDRAVLJENJA
●	GLAVNI PROBLEMI DELA S PACIENTI
10.30 - 11.00	odmor
11.00 - 12.30	prof. dr. Janek Musek
●	OSEBNOSTNI FAKTORJI IN MEDOSEBNE RAZLIKE
●	OSEBNOSTNI RAZVOJ IN OSEBNOSTNA RAST
12.30 - 14.00	odmor
14.00 - 15.30	prof. dr. Maks Tušak
●	MEDOSEBNE IN KOMUNIKACIJSKE SPRETNOSTI
●	SPREJEMANJE IN UPOŠTEVANJE
15.30 - 15.45	odmor
15.45 - 17.15	prof. dr. Maks Tušak
●	SPODBUDA IN MOTIVACIJA

Udeležba na seminarju se šteje za strokovno izpopolnjevanje in se upošteva pri napredovanju.

KOTIZACIJA znaša 17.880,00 SIT, v ceni je všteti DDV. V kotizacijo je všteta udeležba na seminarju, pisno gradivo in osvežitev s kavo in pijačo v prvem odmoru. Kotizacijo lahko poravnate po prejemu računa na TRR: 24200-9004180614.

PRIJAVE sprejemamo pisno, po faksu ali telefonu:

EDUCY d.o.o., Rožna dolina c. XV/14, Ljubljana
tel.: 01 423 44 46, faks: 01 423 44 47

Vljudno vabljeni!

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE –
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE
**SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER ZA ANESTEZIOLOGIJO, INTENZIVNO NEGO IN TERAPIJO
TER TRANSFUZIOLOGIJO**
vabi na 38. strokovni seminar:

“Oskrba bolnika, ki potrebuje umetno ventilacijo,”

ki bo 9. in 10. maja v hotelu Slovenija v Portorožu.

Četrtek 09. 05. 2002

- 08:30 – 09:30 Registracija udeležencev**
- 09:30 – 10:00 Otvoritev seminarja**
- 10:00 – 10:30 Mehanska ventilacija**
prim. Ana Špec Marn, dr. med.
- 10:40 – 11:20 Indikacije za umetno ventilacijo**
Damjan Polh, dr. med.
- 11:20 – 12:00 Načini umetne ventilacije**
asis.Tomislav Mirković, dr. med.
- 12:00 – 12:40 Vpliv umetne ventilacije na pljučno funkcijo**
mag. Zvonko Borovšak, dr. med.
- 12:40 – 13:00 Razprava**
- 13:00 – 14:30 Odmor za kosilo**
- 14:30 – 14:50 Vloga in naloge medicinske sestre pri intubaciji**
Rudi Kočever, viš.zdr.teh., Irena Buček Hajdarevič, dipl.m.s.
- 14:50 – 15:10 Oskrba in vzdrževanje lege tubusa**
Radmila Kagič, dipl.m.s., Jelka Černivec viš.med.ses.
- 15:10 – 15:30 Zdravstvena nega bolnika z umetno ventilacijo**
Bojan Juvan, viš.zdr.teh., Iza Repe, viš.med.ses.
- 15:30 – 15:50 Vloga medicinske sestre pri podporni obliki umetne ventilacije**
Karmen Pislak, viš.med.ses., Dragica Koletnik dipl.m.s.
- 15:50 – 16:00 Razprava**
- 16:00 – 16:30 Odmor**
- 16:30 – 16:50 Posebnosti zdravstvene nege bolnika z umetno ventilacijo po operaciji na srcu**
Benica Žnidaršič, viš.med.ses., Stanka Pipan, viš.med.ses.
- 16:50 – 17:10 Uspavanje bolnika z umetno ventilacijo in nadzor globine uspavanosti**
Petrina Romih, dipl.m.s.
- 17:10 – 17:30 Komunikacija z intubiranim bolnikom**
Marjetka Anderle, viš.med.ses.
- 17:30 – 17:50 Predstavitev sponzorjev**

17:50 – 18:00 Razprava

20:00 Skupna večerja

Petek, 10. 05. 2002

09:00 – 09:20 Bronhotoaleta pri bolniku z umetno ventilacijo

Lipovšek Biserka, SMS

09:20 – 09:40 Aerosolna terapija pri bolnikih z umetno ventilacijo

Katja Vrankar, dipl.m.s.

09:40 – 10:00 Aplikacija kisika pri intubiranem bolniku

Mojca Peric, dipl.m.s., Simona Muri, viš.med.ses.

10:00 – 10:10 Razprava

10:10 – 11:00 Odmor – ogled razstave

11:00 – 11:20 Pravilno ravnanje in menjava pripomočkov za umetno predihavanje bolnika

Asja Jaklič, dipl.m.s.

11:20 – 11:40 Zadovoljevanje psihosocialnih potreb zavestnega intubiranega bolnika

Carmen Jankovec, dipl.m.s., Sabina Podlesnik, ZT, Suzana Rozman, viš.med.ses.

11:40 – 12:10 Fizioterapevtska obravnava bolnika, priključenega na ventilatorj

Helena Phajfar, dipl. fiziot., Nika Bezica, viš. fth.

12:10 – 12:30 Razprava

12:30 – 13:00 Zaključek seminarja

SPLOŠNE INFORMACIJE:

Seminar je vpisan v register strokovnih izpopolnjevanj Zbornice – Zveze in se upošteva pri napredovanju.

Kotizacija za člane Zbornice – Zveze znaša 28 000 SIT, za nečlane 56 000 SIT in jo lahko nakažete na ŽR ZDMSZTS: 50101-678-48641, sklic na št.00-122-11 s pripisom "sekcija za anesteziologijo".

Pisne prijave na prijavnici, objavljeni v vsaki številka Utripa, pošljite do **3. 5. 2002** na naslov: Irena Buček Hajdarevič, Klinični oddelek za anesteziologijo, Klinični center, Zaloška 7; 1000 Ljubljana. Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o vplačani kotizaciji.

Rezervacija prenočišč v hotelih Slovenija in Riviera je možna do **3. 5. 2002** na telefon: **05-692 31 50** ali faks: **05 692 31 80** (kontaktna oseba g. Josip Buterin).

Dodatne informacije: Irena Buček Hajdarevič, telefon: 01/ 522 22 32

Organizacijski odbor:

Irena Buček Hajdarevič
Sonja Trafela
Zorica Kardoš
Evgen Bunderla
Mateja Bahun

Strokovni odbor:

Vera Čepon
Sonja Bergman
Zdenka Kramar
Vida Vitek
Jožica Rogina

Vljudno vabljeni!

Predsednica sekcije
Irena Buček Hajdarevič

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE
DRUŠTVO MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV GORENJSKE

Društvo
medicinskih
sester in
zdravstvenih
tehnikov
Gorenjske

VABILO

Ob mednarodnem dnevu medicinskih sester vljudno vabimo na strokovno srečanje,
ki bo potekalo pod letošnjim motom:

»MEDICINSKE SESTRE SO VEDNO TU ZA VAS – SKRBJIMO ZA DRUŽINE«

**Srečanje bo v četrtek, 9. 5. 2002, v prostorih Zavarovalnice Triglav, d.d.
Bleiweisova 20, v Kranju.**

PROGRAM:

9.00 – 9.30	Sprejem udeležencev in pozdravni govori
9.30 – 11.00	Vloga družine v sodobnem času, doc. dr. Zdenka Zalokar - Divjak, psiholog - logoterapevt
11.00 – 11.30	Odmor in prigrizek
11.30 – 11.45	Predstavitve sponzorjev
11.45. – 12.05	Hospitaliziran otrok, njegovi starši in medicinska sestra, Jožica Trstenjak, dipl.m.s.
12.05 – 12.25	Etične dileme patronažne medicinske sestre ob stiku z družino, Ivana Hartman, VMS
12.25 – 12.45	Pomen zdravstvene vzgoje pri svojcih bolnika s kronično boleznijo, Andreja Peternelj, dipl.m.s.
12.45 – 13.15	Moj dan, moj praznik, Rozika Špilak, VMS, spec. psihiatrične ZN
13.15 – 13.35	Svečani zaključek srečanja

SPLOŠNE INFORMACIJE.

Strokovno srečanje bo potekalo za vse udeležence brez kotizacije. Vsi člani bodo ob registraciji s člansko izkaznico prejeli tudi potrdilo, saj se seminar šteje za strokovno izobraževanje!

Zaradi lažje organizacije in izdaje potrdil naprošamo vse udeležence, da svojo udeležbo sporočijo s prijavnico za strokovna srečanja.

Dodatne informacije:

Monika Ažman, Jožica Trstenjak, Splošna bolnišnica Jesenice, tel. 04 58680,
e-mail: monika.azman@siol.net

Veselimo se srečanja z vami in že danes čestitamo vsem medicinskim sestram in zdravstvenim tehnikom za njihov praznik.

Predsednica DMSZT Gorenjske

Monika Ažman, dipl. m. s.

INŠTITUT ZA VAROVANJE ZDRAVJA REPUBLIKE SLOVENIJE, DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE
INŠTITUT ZA PSIHIATRIJO NA MAUDSLEYU, UNIVERZA V GENTU

organizirajo

2. mednarodno srečanje - Samomor na stičišču genov in okolja

v kongresnem centru Bernardin v Portorožu med 9. -11. majem 2002

Pri izvedbi učne delavnice v petek, 10. maja 2002, sodeluje tudi Psihiatrična sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Medicinskim sestram / zdravstvenim tehnikom je namenjena predvsem II. delavnica, ki jo vodi Kevin Gourney, mednarodno uveljavljen profesor s področja psihiatrične zdravstvene nege, po osnovni izobrazbi medicinski tehnik. Uvodi v delavnice bodo simultano prevajani v obe smeri (slo-angl in angl-slo).

II. Obravnavanje samomorilnega tveganja v bolnišnicah

Moderator: Kevin Gourney (Anglija)

Psihiatrična sestra in obravnavanje samomorilnega tveganja

Vesna Čuk in Barbara Možgan (Slovenija):

Ugotavljanje in obravnavanje samomorilnega tveganja na oddelku

Rok Tavčar (Slovenija):

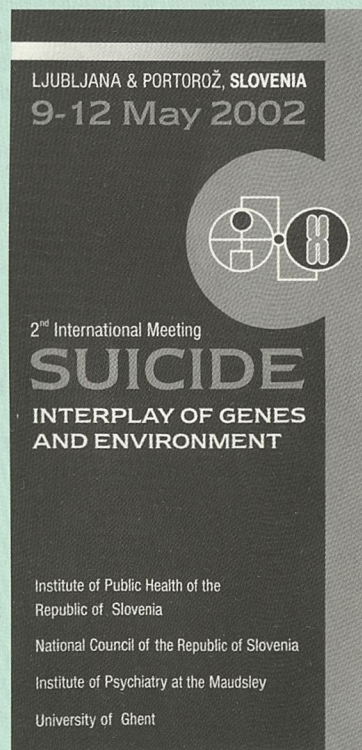
Klinično ugotavljanje samomorilnega tveganja med mladimi

Martina Tomori in Urban Groleger (Slovenija):

Prijava: Rok za prijave je na srečanje v celoti – PROGRAM JE NA VOLJO NA SEDEŽU Zbornice – Zveze – ali posamezne delavnice je 30. april 2002. Prijave in morebitna vprašanja naslovite na naslov: Tanja Urdih Lazar, Inštitut za varovanje zdravja RS, Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana; Tel.: +386 1 232 39 45, faks: +386 1 232 39 55, e-pošta: tanja.urdih@ivz-rs.si

Kotizacija (vključno z 20-odstotnim DDV): za srečanje v celoti znaša 65.000,00 SIT, vključuje tudi udeležbo na slavnostni otvoritvi ter skupnih kosilih, večerji ter izlet z ladjo); **za posamezne delavnice (z organiziranim simultanim prevajanjem)** pa znaša **25.000,00 SIT** (vključuje obisk popoldanskih predavanj, ene izmed treh delavnic ter večerjo v petek zvečer).

Kotizacijo nakažite na žiro račun Inštituta za varovanje zdravja RS, odprt pri Agenciji za plačilni promet, št.: 50100-603-41773 (sklic na št. 612). Po plačilu kotizacije boste prejeli račun za predplačilo.

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE
SEKCIJA HEMATOLOŠKIH MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV

VABI na OTOČEC

10. in 11. maja 2002

**INDIVIDUALNA OBRAVNAVA BOLNIKA V HEMATOONKOLOGIJI
KOMUNIKACIJA**

PROGRAM SREČANJA

PETEK, 10. 5. 2002

- 10. 30 Registracija udeležencev**
12. 00 **Otvoritev skupnega srečanja in predstavitev farmacevtskih izdelkov**
15. 00 **Otvoritev srečanja medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov**
15. 05 **Medicinska sestra v odnosu z varovancem ter proces zdravstvene nege**
J. Ramšak Pajk
15. 35 **Zdravstvena nega otroka z levkemijo – po procesni metodi dela**
T. Šircelj
15. 55 **Kvaliteta življenja otroka z levkemijo po končanem zdravljenju**
M. Purkart
16. 10 **Z bolnikom od sprejema do odpusta**
M. Vreček, T. Gašperlin
16. 30 **Razprava**
16. 50 **Odmor**
17. 20 **Odločitev za zdravljenje – bolnik kot subjekt**
J. Pretnar
17. 50 **Organizacija dela v hematološki ambulanti z dnevno bolnišnico – individualno delo z bolnikom**
M. Božjak, N. Režun
18. 10 **Razprava**
20. 00 **Skupna večerja**
SOBOTA, 11. 5. 2002
08. 30 **»Meje mojega jaza so meje moje komunikacije«**
V. Štebe
10. 30 **Zaključek srečanja**
Sestanek izvršilnega odbora sekcije

INFORMACIJE UDELEŽENCEM:

Kotizacija za člane je za dvodnevno udeležbo: 28. 000 SIT, za enodnevno udeležbo: 14. 000 SIT.

Vplačate jo na žiro račun ZDMSZTS: **50101-678-48641, sklic na številko 0012025, s pripisom – za hematološko sekcijo**. Potrdilo o vplačani kotizaciji prinesite s seboj. Znesek je možno poravnati pol ure pred začetkom seminarja.

Zaradi usklajevanja z ostalimi organizatorji in rezervacij vas prosimo, da udeležbo potrdite s prijavnico ali telefonsko do 30. 4. 2002. Prijavnico pošljite na naslov: Irena K. Škoda, Klinični center, SPS Interna klinika, Klinični center, Zaloška 7, 1000 Ljubljana, telefon: 01 522 41 67.

Za rezervacijo hotela pokličite: Hoteli Otočec, 8222 Otočec, telefon: 07 30 75 419 ali 07 30 75 165; Faks: 07 30 75 420.

Vljudno vabljeni!

Predsednica sekcije
Marjana Božjak

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV V STERILIZACIJI

Vljudno vabljeni na strokovni seminar,
ki bo 17. maja 2002, Terme Olimia - Podčetrtek

PREDNOSTI RAZLIČNIH STERILIZACIJ

9.00 – 10.00	Registracija udeležencev
10.00 – 10.30	Uvodni pozdrav gostitelja in vodstva sekcije
10.30 – 10.55	Posebnosti parne sterilizacije Matjaž Prešeren, viš.med.teh.
10.55 – 11.15	Prednosti in omejitve nizkotemperaturnih sterilizacijskih metod Albina Gabrovšek, viš.med.ses.
11.15 – 11.45	ODMOR
11.45 – 12.00	Lastnosti in uporabnost netkanega sanitetnega materiala mag. Franka Piskar, univ. dipl. ekon.
12.00 – 12.10	Primerjalna analiza sanitetnega materiala v splošni bolnišnici Celje Albina Gabrovšek, viš.med.ses.
12.15 – 12.45	Volilni občni zbor
13.00	KOSILO
14.30 – 14.50	Kaj so infektivni odpadki Mojca Dolinšek, viš.med.ses., univ. dipl. soc. ped.
14.50 – 15.20	Dezinfekcija in ravnanje z infektivnimi odpadki Matjaž Rajtman
15.30.	Zaključek seminarja

INFORMACIJE UDELEŽENCEM

Udeležba na seminarju šteje za strokovno izpopolnjevanje in se upošteva pri napredovanju.
Obvezna je pisna prijava za seminar do 07. maja 2002 s prijavnico, ki je objavljena v Utripu na naslov: KLINIČNI CENTER LJUBLJANA, Ginekološka klinika, Centralna sterilizacija
Marija Petek, Šlajmerjeva ul. 3, 1000 LJUBLJANA

Kotizacija za člane znaša 14.000 sit, za nečlane 28.000 sit (z DDV). Kotizacijo nakažete na ZDMSZTS na žiro račun: 50101-678-48-641 sklicna številka 00 12 24 s pripisom: Za sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji.

Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji (virman).

ORGANIZACIJSKI ODBOR:

Eva Verstovšek, Andreja Žagar, Marija Petek, Albina Gasbrovšek, Milena Belšak
Sandra Vrbanec, Edo Sotošek

Predsednica sekcije
Eva Verstovšek

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE –
ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE
SEKCIJA OPERACIJSKIH MEDICINSKIH SESTER SLOVENIJE

VABI NA STROKOVNO SREČANJE,

»KAKOVOST MEDOPERACIJSKE ZDRAVSTVENE NEGE DANES ZA JUTRI«,

V SKLOPU III. KONGRESA ZDRUŽENJA KIRURGOV SLOVENIJE,

ki bo 22.-25. 5. 2002 v Portorožu v kongresnem centru hotela Slovenija.

SREDA, 22. 5. 2002

14.00	Registracija
15.00	Uradna otvoritev III. kongresa združenja kirurgov Slovenije
	Plenarna zasedanja
17.00	Satelitski simpozij
20.00	Kulturni in družabni program

ČETRTEK, 23. 5. 2002

09.00	Registracija
10.00	Otvoritev srečanja
10.30 - 10.30	Samozavestna in sproščena operacijska medicinska sestra - je to realnost? Natalija Omerzu, viš.med.ses.
10.30 - 10.50	Psihična in fizična obremenjenost operacijske medicinske sestre Marijana Plaznik, dipl.m.s.
10.50 - 11.10	Prisotnost sindroma »burnout« med operacijskimi medicinskimi sestrami Tatjana Požarnik, dipl.m.s.
11.10 - 11.30	Predstavitev ocene tveganja za izdelavo izjave o varnosti operacijske medicinske sestre , Marija Fabjan, viš.med.ses., Ana Goltes, viš.med.ses.
11.30 - 11.45	Odmor
11.45 - 12.05	Varstvo in zaščita bolnikov in operacijskega osebja pred IO sevanjem Tanja Košič, viš.med.ses., Zdenka Jurejevčič, viš.med.ses.
12.05 - 12.25	Zagotavljanje varnosti otroka med operacijo , Martina Brešan, viš.med.ses.
12.25 - 12.45	Incident - možnost parantalnega prenosa okužbe Barbara Kastelic, dipl. san. ing.
12.45 - 13.05	Prednosti uporabe sistema ligasure za lepljenje žil , Metka Grobelšek, viš.med.ses.
13.05 - 15.00	Odmor
15.00 - 15.20	Uporaba US v abdominalni kirurgiji , Borislav Vrbanec, dr. med., spec. kirurg
15.20 - 15.40	Dim v kirurgiji , Matjaž Bajc, MM Surgical
15.40 - 16.00	Varni operativni položaji , Mateja Kukovič, viš.med.ses., Sonja Ramšak, dipl m.s., Metka Krašovic, viš.med.ses.
16.00 - 16.20	Odvzem in pošiljanje vzorcev tkiv, delov organov in organov na histološke preiskave med operativnim posegom in po njem Marija Trošt, viš.med.ses., Vera Intihar, viš.med.ses.
16.20 - 16.40	Izkušnje z negovalno dokumentacijo v Operacijskem bloku KC Mateja Stare, viš.med.ses., Tatjana Trotovšek, ZT
16.40 - 17.00	Odmor
17.00	Satelitski simpozij
20.00	Kulturni program

PETEK, 24. 5. 2002

08.00	Registracija
09.30 - 09.50	Standard operacijske zdravstvene nege za štetje in kontrolo operacijskega materiala, inštrumentov in igel v KC , Mirjam Ravljen, viš.med.ses., prof. zdr. vzg.
09.50 - 10.10	Najpogostejše negovalne diagnoze v perioperativni zdravstveni negi Silva Stiplošek, dipl.m.s.

10.10 - 10.30	Zdravstvena nega bolnice med histeroskopijo v SB Ptuj Tanja Žmauc, dipl.m.s., Vera Kotar, SMS.
10.30 - 10.50	Operativni položaji bolnikov , Horvat Bojana, viš.med.ses.
10.50 - 11.05	Operativni položaji v kirurgiji , Zelinšek Hermina, SMS, Pivec Simona, ZT
11.05 - 11.20	Odmor
11.20 - 11.40	Operativni položaji pri ginekološko porodniških operacijah Vesna Vrečar, dipl.m.s.
11.40 - 12.00	Standard - priprava bolnice na ginekološki operativni poseg kot pomemben element kakovosti dela v op. sobi , Petra Rajh, viš.med.ses.
12.00 - 12.20	Standard namestitve bolnice v operativni položaj pri operaciji nenapetostne podpore sečnice v SB Novo mesto Barbara Luštek, viš.med.ses., Marjeta Ferkolj, viš.med.ses.
12.20 - 12.40	Etične dileme bolnika z boleznijo anus praeter , Marija Brezovec, viš.med.ses.
12.40 - 13.00	Kirurgija roke , Majda Istenič, prof. zdr. vzg.
13.00 - 15.00	Odmor
15.00 - 15.20	Rekonstrukcija dojke po mastektomiji Prof. dr. Zoran M. Arnež, dr. med., višji svetnik
15.20 - 15.40	Medoperativna zdravstvena nega bolnice pri rekonstrukciji dojke s prostim režnjem TRAM , Milena Lisjak, viš.med.ses.
15.40 - 16.00	Zdravstvena nega bolnice pri rekonstrukciji dojke Nataša Kermavnar, viš.med.ses.
16.00 - 16.20	Predstavitev dela medicinskih sester v paradontološki kirurgiji Zina Benedik, viš.med.ses.
16.20 - 16.40	Predstavitev podiplomskega specialističnega študijskega programa »PERIOPERATIVNA ZDRAVSTVENA NEGA« , Mag. Danica Železnik, prof. zdr. vzg.
16.40 - 17.00	Odmor
17.00	Satelitski simpozij
20.00	Svečana večerja
POSTERJI	1. Aseptični način dela v OP bloku, Sandra Jerebic, dipl.m.s., Elvira Sadiku, ZT 2. Plan čiščenja in razkuževanja v bolnišnici Alenka Petrovec Koščak, dipl. san. inž., Zorica Šuligoj, viš.med.ses. 3. Predstavitev OPERACIJSKEGA BLOKA - SPS Kirurške klinike, KC v Ljubljani Simona Božnar, viš.med.ses., Barbara Rogelj, viš.med.ses.

SOBOTA, 25. 5. 2002

08.00	Strokovne izkušnje sanitete NATA, MORS
10.00	Zaključek

SPLOŠNE INFORMACIJE

Kotizacija za člane znaša (1 dan: 14.000,00 SIT, 2 dni: 28.000,00 SIT), za nečlane (1 dan: 28.000,00 SIT, 2 dni: 56.000,00 SIT) in jo lahko nakažete na ŽR ZDMSZTS: 50101 678 48641, sklic na številko 00 12203, s pripisom za Sekcijo operacijskih medicinskih sester.

Pisne prijave na prijavnici, objavljeni v vsaki številki Utripa, pošljite na sedež Zbornice –Zveze, Vidovdanska 9, 1000 LJUBLJANA, najkasneje do 17. 5. 2002.

Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji.

Hotelske rezervacije, Hoteli Morje, d. d., Obala 33, 6320 PORTOROŽ, tel.: 05/ 692 - 00 - 00.

DODATNE INFORMACIJE: Manica Rebernik Milič, OP - blok ginekologije in perinatologije, SB Maribora, tel.: 02/ 321 - 24 - 37 ali 02/ 321 - 21 - 78.

Organizacijski odbor: Manica Rebernik Milič, Natka Murgel, Alenka Slak, Zorica Šuligoj, Ana Goltes.

Predsednica strokovne sekcije:
Manica Rebernik Milič

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE – ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH
TEHNIKOV SLOVENIJE

SEKCIJA MS IN ZT V KARDIOLOGIJI IN ANGIOLOGIJI

vabi na 10. strokovno srečanje

**POKLICNA IN OSEBNOSTNA RAST MEDICINSKE SESTRE
OB KARDIOLOŠKEM BOLNIKU**

Srečanje bo potekalo v hotelu Radin v Radencih 7. in 8. junija 2002

PROGRAM:

PETEK, 7.junija 2002

- 09.00 – 10.00** **Registracija udeležencev**
10.00 – 10.30 **Otvoritev**
10.30 – 11.00 **Poklicna identiteta medicinske sestre**, mag. Irma Urh, prof. zdr. vzg.
11.00 – 11.30 **Osebnostno zadovoljstvo in poklicno delovanje**
Darja Thaler, viš.med.ses., univ. dipl. org. dela, spec. superviz.
11.30 – 12.00 **Razprava in odmor**
12.00 – 12.15 **Negovalna dokumentacija – vpliv na poklicno identiteto medicinske sestre**
All Sayegh Ahbeer, viš.med.ses., Javšovec Peter, dipl.zn, SB Celje
12.15 – 13.15 **Standardi in poklicna identiteta**, Vida Purnat, viš.med.ses., univ. dipl. org., SB Celje
13.15 – 13.30 **Posebnosti kardiološkega bolnika – izziv za medicinsko sestro**
Jožica Možgan – Bavcon, viš.med.ses., KC Lj.
13.30 – 15.30 **Razprava in odmor za kosilo**
18.30 **DELO PO SKUPINAH**

- 1. DOTIK**, vodja Darja Thaler, viš.med.ses., univ. dipl. org.
2. TEMELJNE ČLOVEŠKE POTREBE
vodja Martina Bizjak, viš.med.ses., univ. dipl. soc., predavatelj
3. REANIMACIJA
vodji 1. skupine dr. Vojka Gorjup in Suzana Rozman, viš.med.ses.
vodji 2. skupine dr. Anja Jazbec in Sonja Jovanovič, viš.med.ses.
KO za interno intenz. medicino KC Ljubljana

20.30 **Skupna večerja**

SOBOTA, 8. JUNIJA

- 09.30 – 10.00** **Priložnost za klepet ob jutranji kavi**
10.00 – 10.45 **Lik medicinske sestre**, Ana Nuša Kneževič, dipl. komunikolog
10.45 – 10.55 **Medicinska sestra v intenzivni terapiji**, Irena Nerad, dipl.m.s., SB Murska Sobota
10.55 – 11.05 **Supervizija**, Tanja Kukovec, viš.med.ses., SB Murska Sobota
11.05 – 11.30 **Razprava in odmor**
11.30 – 11.50 **Medicinska sestra v managementu**, Danijela Mörec, dipl.m.s., SB Murska Sobota
11.50 – 12.50 **(Dramatičen) razkorak med ideali in stvarnostjo? O odnosih, pričakovanjih in obremenitvah na področju zdravstvene nege**, dr. Polona Selič, univ. dipl. psih.
Razprava
Zaključek srečanja in odhod domov

SPLOŠNE INFORMACIJE

Kotizacija za člane znaša 28.000 SIT, za nečlane pa 56.000 SIT in jo lahko nakažete na ŽR ZDMSZTS: 50101 678 48641, sklic na številko 0012031 s pripisom za sekcijo MS in ZT v kardiologiji in angiologiji.

Pisne prijave na prijavnici, objavljeni v vsaki številki UTRIP-a, pošljite na naslov: KC Ljubljana, Klinični oddelek za kardiologijo, ga Irena Orel, Zaloška 7, 1000 Ljubljana - najkasneje do 24. maja 2002.

Ob registraciji potrebujete člansko izkaznico in potrdilo o plačani kotizaciji.

Hotelske rezervacije na tel.: 02 520 27 20, faks.: 02 520 27 23, do 24. maja 2002

Organizacijski odbor: Lidija Marinč, Marija Musulin, Milica Podobnik, Martina Zmazek

Predsednica strokovne sekcije: Lidija Marinč

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE – ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE
SEKCIJA MEDICINSKIH SESTER V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

VABI NA OKROGLO MIZO

VARNO PRI PRAKTIČNEM POUKU,

ki bo 24.04.2002 v Mariboru v Splošni bolnišnici Maribor, 16. etaža stolpnice.

V sodelovanju vseh slovenskih zdravstvenih šol vabimo vse zainteresirane, da se nam pridružijo s svojimi pogledi, izkušnjami, mnenji in spodbudami za spremembo in izboljšanje stanja pri izvajanju praktičnega pouka. Vabljeni so vsi predstavniki učnih baz, ministrstvo za zdravje, ministrstvo za šolstvo, CPI, Zbornica – Zveza, ravnateljji zdravstvenih šol, visoki zdravstveni šoli, predstavniki dijakov in študentov.

Organizacijski odbor: D. Babič, M. Bravar, S. Verčko Pernat, M. Rozman
Vljudno vabljeni!

Predsednica sekcije:
Darinka Babič

Uspešno proti debelosti

Uravnavanje telesne teže se začne s kontrolo obrokov

- ▶ hitrejši občutek sitosti ⇒ uživanje manjših obrokov
- ▶ učinkovito in dolgotrajno zmanjšanje telesne teže
- ▶ izkušnje v 70 državah sveta (vključno ZDA, EU)
- ▶ več kot 8,5 milijona bolnikov
- ▶ 1 kapsula na dan - 10 mg **ali** 15 mg

Lahko je tudi lažje...

Reductil
sibutramin
Celostno uravnavanje telesne teže

Dodatne informacije so na voljo v:
Abbott Laboratories S.A., Podružnica Ljubljana
Dunajska 22, 1000 Ljubljana
Tel.: 01-43 22 322, 23 02 252
faks: 01 23 02 454

PRIJAVNICA ZA STROKOVNA SREČANJA

Zavod (podjetje) _____

Poštna številka in kraj _____

Ulica in hišna številka _____

Zavezanec za DDV DA NE (obkrožite) - Davčna številka _____

Telefon _____ Kontaktna oseba: _____

Prijavnica za strokovno srečanje v kraju _____ dne _____ z naslovom _____ Organizator _____

Prijava udeleženk/cev:

S podpisom prijavljena/ni
soglašam, da se moje ime,
priimek in delovna organizacija
posreduje sponzorjem.

IME IN PRIIMEK	DELOVNO MESTO	Št. članske izkaznice	
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Kotizacijo z DDV v višini _____ tolarjev je poravnana:

☐ Na žiro račun ZDMSZTS št.. 50101-678-48641 sklic na številko 00 120 + SM (št. sekcije)
nakazilo izvedeno dne _____

☐ Z gotovino na dan seminarja ☐ S čekom na dan seminarja

Datum prijave _____

Žig _____

Podpis odgovorne osebe: _____

SAŠA KOTAR

Saša Kotar je medicinska sestra z dolgoletnim stažem v DMSZT Ljubljana, saj jo je pot zanesla v društvene vode že kot dijakinjo Srednje zdravstvene šole v Trbovljah. Njena specialnost je nenehno strokovno

izpopolnjevanje, zato ne miruje niti sedaj in je kot ženska srednjih let tudi absolventka andragogike na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Opravlja delo sindikalne zaupnice Sindikata delavcev v zdravstveni negi SE Kliničnega centra, kar uspešno združuje z delovanjem društva.

V sebi združuje nasprotja.

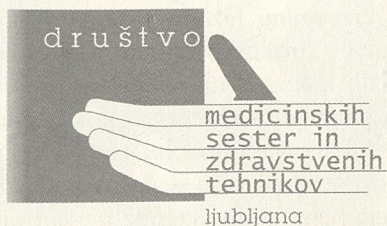
Metulj jo popelje v svet, ker ljubi izlete, pohodništvo, popotovanja, vožnjo s hitrimi avtomobili. S pesmijo na ustih se prelevi v čutečo, nežno žensko, ki se z nasmehom prepusti objemu Dedka mraza in ponovno za hipec postane otrok.

Delovanje društva bi bilo brez nje okrnjeno, kajti ravno s svojo raznolikostjo ustvarja harmonijo. Ne ovinkari, kadar govori, pove naravnost in pošteno, kadar poje, poje glasno in jasno.

Želela je, da napišem:

»Prijetno je biti pomemben, a bolj pomembno je biti prijeten.« (John Cassies)

Za nas je pomembna in prijetna. Želimo ji veliko sreče pri diplomih, življenje brez lateksa in naj se z metuljem ne ustavita, samo spočijeta in oddahneta.

JANA PREZELJ

Zaradi izvirnosti berem predstavitev, kot je zapisana.

Sama o sebi pravi:

Rodila sem se doma na Šutni v Kamniku.

Mama Pavla je bila babica, medicinska sestra. Večino porodov je vodila doma. Oče Franc je bil mizar. Delal je krste in pogrebno opremo. Zaradi raznolikosti poklicev svojih staršev sem imela lepo in zelo poučno otroštvo.

Po končani srednji babiški šoli in nepozabnih predavanjih prof. Vita Lavriča o porodništvu in ginekologiji sem se odločila za višješolski študij medicinske sestre.

Svoje znanje izpopolnjujem strokovno kot medicinska sestra, poleg tega se nenehno učim alternativnih pristopov do človeka in okolja, v katerem živim. Svoje učenje sem dopolnila že v himalajskih pogorjih med šerpami in domačini. Bila sem na šolanju v Bankoku, kjer sem resnično doživela moč dotika in blagega odnosa do človeka. Pot in šolanje med indijanskimi šamani v Peruju in Boliviji pa je bila moja največja preizkušnja in stik s prvim narave.

Sem refleksoterapevtka, maserka stopal – to so korenine telesa.

Imam oba starša, brata, sestro, močen primarni dom.

Z možem sva ustvarila prijeten dom za sina in hčer, ki se že izoblikujeta v svojih poklicih.

Imam prijatelje.

Službo patronažne medicinske sestre – babice opravljam odgovorno, vestno in dobrosrčno več kot 20 let.

Imam vse in dajem vse.

Sem srečna in to čutijo vsi okoli mene.

Vsak človek, ki sem se ga dotaknila, je začel z dobrohotnostjo strmeti v življenje.

Vredno se je potruditi in potrpeti.

Življenje je.

Resnično hvala vsem, ki mi omogočate sodelovanje, pomoč in podporo pri rasti.

Komentar je odveč. Hvala, Jana.

Magda Brložnik

UČNA DELAVNICA »NEGOVALNE DIAGNOZE V PRIMARNI ZDRAVSTVENI NEGI«

Udeleženci učne delavnice 25 in 26 februarja v Mariboru (z leve proti desni sedijo gospod Nico Oud, gospa Virginia Saba, gospa Karen Martin sedi šesta)

25. in 26. 02. 2002 je v Mariboru potekala učna delavnica o negovalnih diagnozah v primarni zdravstveni negi, ki jo je organiziral Kolaborativni center SZO za primarno zdravstveno nego - ZD dr. Adolfa Drolca Maribor v sodelovanju z DMSZT Celje. Predavatelji so bili gospod Nico Oud z Nizozemske in gospa Virginia Saba in Karen Martin iz ZDA. Predavanja so bila prevajana, za kar je odlično poskrbela gospa Majda Šlajmer Japelj in naslednji dan na skupinskih vajah tudi gospa Tatjana Geč.

Gospod Oud nam je v ponedeljek dopoldan predstavil mednarodni položaj na področju klasifikacije zdravstvene nege. Predstavil nam je pomen in vlogo, ki jo ima ACENDIO (Association of Common European Nursing Diagnoses, Interventions and Outcomes). Na

kratko je poročal tudi o poteku specialne konference združenja, ki je bila malo pred tem na Dunaju. Slušatelji smo dobili povzetke konference, ki jih je prijazno prinesel s seboj. Gospe Saba in Martin sta nam podali kratek pregled prakse zunaj hospitalne službe medicinskih sester v ZDA, tako imenovan sistem HHCC (Home Health Care Classification System). Seznanili sta nas z razvojnimi fazami sistema HHCC, nam predstavili strokovni slovar tega sistema in prikazali, kako se uporablja. Še posebej podrobno nam je ta sistem po kosilu predstavila gospa Saba, saj je prav ona s sodelavci njegova avtorica. Seznanili smo se s sistemom, ki vsebuje sistem negovalnih diagnoz in negovalnih aktivnosti, klasificiranih z 20 elementi zdravstvene nege in ki omogoča računalniško obdelavo negovalne dokumentacije, saj je možno oba slo-

varja HHCC integrirati v katerikoli sistem zdravstvenega varstva na domu. Možna je elektronska povezava z vsakim informacijskim sistemom, ki zbira podatke o zdravstvenem varstvu na domu. Podatki so uporabni za učinkovitejšo ugotavljanje potreb po zdravstveni negi na domu, za razvoj elektronske obdelave podatkov, za razvoj strategije za merjenje kakovosti in razvoj metod obračunavanja stroškov. Gospa Martin pa nam je predstavila razvoj, strukturo, vsebine, uporabo in prihodnost sistema Omaha. Bistvo tega sistema je:

- Shema klasifikacije vprašanj, ki ima 4 področja: a) okolje, kot materialni viri, fizično okolje, dom, soseska in širša skupnost; b) psihosocialno področje z vzorci obnašanja, komuniciranje, odnosi in razvoj; c) fiziološko področje s funkcionalnim stanjem procesov, ki ohranjajo življenje; d) področje obnašanja, ki vpliva na zdravje, to so aktivnosti, ki vzdržujejo in utrjujejo zdravje, pospešujejo okrevanje ali pa omogočajo največjo možno rehabilitacijo;

- Shema postopkov in aktivnosti s kategorijami in cilji: a) zdravstvena vzgoja, usmerjanje in svetovanje; b) obravnava in postopki; c) obravnava določenega problema; d) nadzor;
- Lestvica za rangiranje rezultatov, kjer se z ocenami od 1 do 5 ocenjuje znanje, obnašanje in status.

Naslednji dan smo to, kar smo poslušali, poskusili praktično uporabiti v skupinskem delu z obema predavateljicama. Bilo je zelo zanimivo, saj so bila ta znanja za marsikoga od nas popolnoma nekaj novega, drugačnega. V tako intenzivnem delu nam je čas prehitro minil. Vse nas je presenetila izredna odprtost predavateljic in dovzetnost za drugačnost. Zanimivo je bilo, da kljub temu, da je vsaka zagovarjala svoj sistem, ni bilo zaslediti niti sence nasprotovanja drugim sistemom. Tako nam je v zelo prijetnem vzdušju minilo strokovno druženje, ki je bilo res naporno, vendar zanimivo in nam je dalo marsikaj za razmišljanje o uvajanju negovalnih diagnoz v področje zdravstvene nege pri nas.

MEBLO

MEBLO JOGI

d.o.o. NOVA GORICA

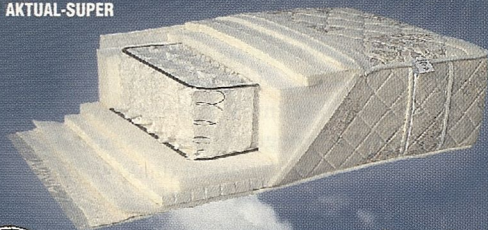
INDUSTRIJSKA cesta 5, KROMBERK, 5000 NOVA GORICA

tel.: 05 / 33 05 602, fax.: 05 / 33 05 605, e-mail: jogi@meblo.si

www.meblo-jogi.com

JOGI AKTUAL-SUPER

SQ, ISO 9001, SA 8000

JOGI POSTELJA
GRACIA

S spremljanjem razvoja in trendov na področju spanja in počitka nudimo svojim kupcem vrsto najrazličnejših izdelkov za počitek in spanje primernih za vsako generacijo. Jogiji nam s svojim blagodejnim učinkom bogatijo spanec, telo in naš vsakdan, mladim pa trendne oblike z modnimi dezeni zaokrožujejo celoto njihovega razigranega sveta...

Samo pravi jogi ima znak

Že 40 let ...

Darinka Babič

POUČEVANJE STROKOVNO-TEORETIČNIH PREDMETOV NA SREDNJI STOPNJI POUČEVANJA

Učiteljice strokovno teoretičnih predmetov iz srednjih zdravstvenih šol smo se tokrat zbrale v Mariboru na strokovnem seminarju sekcije medicinskih sester v vzgoji in izobraževanju, da izmenjamo izkušnje, mnenja, novosti in si pove-
mo tisto, kar nas teži. Splošna bolnišnica Maribor nam je prijazno odstopila prostor in nas pogostila, zato se ji za njeno pomoč najlepše zahvaljujemo. Zahvaljujemo se tudi dijakom Srednje zdravstvene šole Maribor in njihovi mentorici, da so nam s svojim kulturnim nastopom polepšali dan.

Vsebine našega strokovnega srečanja so bile namenjene učenju, znanju, motivaciji, iskanju boljšega načina posredovanja učnih tem, premagovanju stisk dijakov in učiteljev.

Od splošnih nalog znanja v 21. stoletju smo se po uvodnem predavanju podali na strokovno področje teorije zdravstvene nege. Ker želimo čim večjo aktivnost dijakov in istočasno večjo motivacijo pri pouku, si učiteljice pomagajo z aktivno obliko dela – delovnimi listi. Na vpogled so bili pripravljeni trije sklopi tem, ki omogočajo dijakom in učiteljici ponavljanje in preverjanje znanja.

Kakšno interakcijo imamo med praktičnim poukom in zdravstveno nego, je bila naslednja tema, ki je obravnavala zakonodajo, pogoje za izvajanje, organizacijo, motnje in partnerski odnos v procesu praktičnega pouka.

Pri učenju za zdravstveno nego morajo dijaki znati oceniti tudi varovančevo stanje. S kakšnimi razlikami v znanju oddidejo iz učne enote, je bilo predstavljeno v predavanju Ocena varovančevega stanja.

O znanjih, ki jih bo tehnik zdravstvene nege potreboval v osnovnem zdravstvenem varstvu, so nas seznanili v prispevku: Prenos toretičnega znanja dijakov v osnovno zdravstveno varstvo.

Zelo burna razprava se je razvila po predavanju o vidikih in mnenjih o šolanju bolničarjev ter prebranjem članku odsotne predavateljice na temo Vloga učitelja pri razvijanju poklicne identitete bolničarja. Oba prispevka sta bila zelo zanimiva, ker sta obravnavala to vprašanje vsak s svojega zornega kota. Razpravo smo zaradi svoje prob-

lematike prekinili in se dogovorili, da jo bomo reševali na okrogli mizi pod naslovom Varno pri praktičnem pouku.

Naslednji dve temi sta bili namenjeni drugačni izvedbi učne ure. Oba prispevka sta bila tudi vzpodbuda pri iskanju idej za popestritev učnih ur in dvigovanju motiviranosti dijakov. Prikazana prispevka na temo razdeljevanje hrane v bolnišnici in hranjenje bolnika sta tudi pripomogla k razmišljanju o potrebnem številu ur zdravstvene nege.

Zadnji dve predavanji sta bili posvečeni kulturi radovedne ustvarjalnosti in duševnemu zdravju. Koliko znamo prisluhniti dijakom in kako jih spodbujamo k izražanju svojih misli, stisk, težav, ali pa, kako znajo izraziti sebe kot pozitivno osebo, sta zaokrožili sobotni seminar.

S tokratnim seminarjem smo storili dva koraka naprej. Prvi je ta, da bomo izdali zbornik predavanj v kataložni izdaji in v njem objavili vsa predavanja od leta 1999, če niso bila objavljena kje drugje.

Drugi korak je izvedba vprašalnika, ki naj bi podal mnenja, pohvale, vzpodbude in kritiko na izvedbo seminarja. Rezultati so zelo pozitivni in so opredeljeni kot: aktualnost vsebin, možnost aktivnega vključevanja slušateljev v debato, uporabnost pri poučevanju, jedrnatost vsebin, točnost, dobro povezovanje med vsebinami. Negativna kritika je bila namenjena sobotni izvedbi seminarja, prezgodnji uri pričetka in previsoki kotizaciji.

Zadnjih deset minut smo namenili še reševanju motiviranosti dijakov pri sodelovanju na državnem tekmovanju zdravstvenih šol iz zdravstvene nege. Mnenja smo, da je premalo narejeno za motiviranost dijakov. Zato želimo preiti v aktivnost pridobivanja priznanja, ki bo enako drugim priznanjem, Cankarjevemu, Vegovemu in drugim. Resnično je premalo samo vpisana odlična ocena v redovalnici. Izbrali smo tudi že ime priznanja: priznanje Angele Boškin, naše prve šolane medicinske sestre. Aktivnosti za pridobivanje priznanja so stekle in upamo, da nam ga bo tudi uspelo pridobiti.

Saj smo ga vredne. Mar ne?

PLEMENITO DELO, KI GA CENIJO IN SPOŠTUJEJO

V deželo je že prikorakala pomlad, mi pa, kot da se še vedno ne moremo posloviti od preteklega leta. Je že tako, da nam kakšno leto bolj ostane v spominu kot drugo, še posebno, če se nam pripeti kaj prijetnega, lepega, nekaj, na kar smo lahko ponosni.

Nekaj posebnega je bilo preteklo leto tudi za našo aktivno članico DMSZT Gorenjske, Vido Raztresen.

Kolegica Vida Raztresen je ob zaključku preteklega leta na slavnostni akademiji ob prazniku občine Tržič prejela plaketo za dolgoletno nesebično delo na humanitarnem področju. V kratki obrazložitvi so občinski svetniki za medicinsko sestro, ki že 29. let dela v Zdravstvenem domu Tržič, zapisali:

'Gospa Vida Raztresen opravlja delo, ki je težko merljivo s številkami in dosežki, vendar za našo lokalno skupnost še kako pomembno. Mogoče bi se v katerem koli izmed nas pojavil kanček dvoma, saj je to samo delo, ki ga opravlja in za katerega dobi zaslužen plačilo. Vendar to ni res, saj gre pri tem za odnos do dela in samo delo, ki je lahko na precej visoki ravni in je do sočloveka humano. Njeno delo pa ni omejeno

samo na zaposlitev v Zdravstvenem domu, ampak sodeluje tudi pri Rdečem križu ter pomaga pri neformalnih humanitarnih akcijah. Res je težko navesti razloge za merjenje dela, ki ni in ne more biti odvisno od števil in dosežkov, ampak je pri tem pomemben odnos do sočloveka in kakovost dela, in to je odlika, ki jo v današnji družbi čedalje bolj pogrešamo. Takšno delo naša lokalna skupnost ceni in priznava.'

Draga Vida, v čast in ponos nam je, da si članica našega društva. Tvoj uspeh je na nek način tudi naš uspeh, zato ti iz srca čestitamo in ti želimo, da bi tako odgovorno in suvereno, kot do sedaj, zastopala medicinske sestre in stroko zdravstvene nege še mnogo let.

Naj bo bližajoči se praznik medicinskih sester zate še posebno lep in svečan. Čestitamo Ti in se veselimo s teboj!

*Izvršilni odbor DMSZT Gorenjske
Predsednica DMSZT Gorenjske
Monika Ažman*

**NA VISOKI ZDRAVSTVENI ŠOLI V
MARIBORU JE DIPLOMIRALA NAŠA
KOLEGICA,**

GA. BLAŽKA HIŽAR.

ISKRENE ČESTITKE -

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih
tehnikov Velenje

ZAHVALA

**Sekcija patronažnih medicinskih sester
pri ZDMSZT – ZZN Slovenije
se zahvaljuje podjetju
Procter&Gamble
za donacijo plenik Pampers.**

Magda Brložnik

**Društvo medicinskih sester in
zdravstvenih tehnikov Ljubljana**

Č e s t i t k a !

**V petek, 08.03.2002
je na Visoki šoli za zdravstvo
v Ljubljani
diplomirala
naša sodelavka,
ga. Stanka Štrus.**

Iskrene čestitke!

Kolektiv Zdravstvenega doma Litija, kolektiv
DSO Tisje, DMSZT Ljubljana – podružnica
Kamnik-Litija.

Darinka Klemenc

KADAR LJUBIMO...

je naslov pesniške zbirke, ki mi jo je nekega marčevskega popoldneva poklonila **NEŽA MAURER**. Da, tista prava slovenska pesnica, pisateljica, prevajalka in publicistka. Izbor ljubezenske poezije. Na naslednji strani pa: *Ljubezen je strašna,/ njena mavrica je rdeča.* V »živo« sva se prvič srečali na prijetno nostalgичnem večeru Silva Terška, radijskega človeka in umetnika. In se dogovorili za obisk pri njej doma v Kranju. Tako je Neža Maurer odprla svoj mali, skoraj bohemski, z vsem mogočim, predvsem kulturo, natrpani dom štirim neznanim ljudem. Trije od njih smo bili člani ljubljanskega društva medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov. Bil je polzasebni obisk, voščilo nekemu za rojstni dan. Dobil je celo pesem, napisano z Nežino roko v njeno knjigo pesmi. Bil je precej redkobeseden, naš slavljenec; upam, da mu bo ta dan ostal v lepem spominu; to je bil tudi namen obiska. *In s poljubi ti pokrijem tvojo.....glavo.*

Gospa Maurer že leta buri mojo žensko naravo. Od »Cicibana« naprej jo spremljam. Rada prebiram njene pesmi. Pa številnih prevodov se spomnim. Z vsakim letom se me njena poezija bolj dotika: *Tisti, ki me ljubi,/ mi daje krila./ Tisti, ki ga ljubim,/ me zapre v kletko./ Je res, da ptice v kletki/ najlepše pojo?* Ali pa tale: *Naj buči, hrumi,/ trga, odnaša vse:/ breg, dom, spomine-/ dobre in zle./ Še načrte./ Nimam časa za preteklost,/ še za prihodnost ga nimam./ Sedanosti, trenutka se oklepam/ kot rodovitnega drevesa:/ stresam ga v strastni ihti/ in pobiram zrele plodove* (Hudournik).

Iskrive oči, urejen videz, svežina duha, vitalnost, iz katere veje pristna ženska; najprej ženska, nato pesnica, umetnica. Duhovita, z bogatim in izvirnim besednim zakladom. Zanimiva sogovornica.

Življenje ne prizanaša nikomur. Kot mlado vdovo jo je dodobra preizkusilo. Ampak vedno se je nekako izšlo, pravi. Ko je bilo treba poprijeti za delo ali za študij, ali ko je menjavala delovna mesta. Iz nuje, ali ker ji je postalo

dolčasno. Po učiteljšču je študirala na Višji pedagoški šoli in na Filozofski fakulteti diplomirala iz slovenščine, srbohrvaščine in ruščine. Bila je urednica, prevajalka, novinarka. Piše za otroke, mladino in odrasle. Še vedno mnogo dela. Kar naprej jo nekam vabijo. *Rada imam ravne, hladne hotelske postelje/ brez zmečkanih spominov in toplih upov./ Rada imam šumenje neznane reke pod oknom,/ brez želje, da bi jo še kdaj slišala./ Rada imam tuje stopinje v sosednji sobi,/ ne da bi želela spoznati ljudi./ Rada imam hladno hotelsko luč,/ ki sta ji tuja moj včeraj in jutri./ Rada imam tujo udobnost,/ ki je brezbrizna do mojih navad/ in briše moje vsakdanje skrbi./ Rada imam življenje trenutka* (Hotelske postelje).

Bili so težki trenutki v njenem življenju. A bila je tudi ljubezen – mnogo ljubezni. O tem se nismo pogovarjali, ampak treba je le odpreti njeno knjigo. Neža Maurer prisega na ljubezen, na tisto iz »skustvenih korenin njene resnične in pretresljive življenjske usode. Vsa je zjedrena v resničnem in pretresljivem doživetju nenadne prezgodnje izgube moža, ki ni pretrgala samo njunih intimnih vezi, temveč je razdejala tudi njuno družinsko gnezdo. Zanj je ljubezen v freudovskem smislu sublimacija čutnega v duhovno, pri čemer je oboje v medsebojni odvisnosti od intenzitete samega doživetja. Govori o sebi, svojih strasteh, o trzavicah, ki jih prinaša ljubezen, o sreči, mukah, dvomih, vrtoglavi, o razočaranjih, porazih, nepotešenosti, o strahu in veri in o vseh tistih nasprotujočih si stanjih, ki rezultirajo iz resničnih doživetij« (B. Hofman, 1990). *Postavila bom nov dom,/ kjer*

Esteem™

IZDELAN IZKLJUČNO PO NAVODILIH STOMISTOV

**Kakšen je
na dotik?**

Z lahkoto

boste odgovorili,

ko ga preskusite.

NAROČAM BREZPLAČNI VZOREC PRIPOMOČKA ESTEEM

Ime: _____ Priimek: _____

Ulica in hišna številka: _____

Poštna številka in kraj: _____

Telefon: _____ Podpis: _____

Podjetje VALENCIA STOMA-MEDICAL d.o.o., se obvezuje, da bo s prejetimi podatki ravnalo v skladu z Zakonom o varovanju osebnih podatkov.

ConvaTec

Generalni zastopnik ConvaTeca za Slovenijo

VALENCIA Stoma-Medical d.o.o.

Župancičeva 10, Ljubljana

Tel./fax: 01 / 25-12-490

bodo hodile druge moške noge./ Postlala bom posteljo./ ki bo dišala po ljubezni./ Na mizi bosta kruh in vino/ za lačne (brez naslova).

Listam knjižico, uredil jo je njen sin; izšla je v samozaložbi za šestdesetletnico med slovensko osamosvojitveno vojno, je rekla Neža. Preprosto in razumljivo so oblikovani verzi, tako ženstveni, pogumni in pristni: *Moje telo/ se zvija./ krči./ steza/ in trga. 7 Vso noč./ Vso dolgo noč brez prestanka./ brez spanja/ brez želje po spanju./ Moje telo je plamen./ ki hoče doseči/ vejo nad sabo (Vso noč).* Včasih se v svoji prvobiti primerja z naravo: *V nozdrvih me ščemi/ od želje./ da kdaj zadisim pod tabo/ kot njiva ob setvi.* In naslednja: *Ljubim te v rdečem mesecu./ ki gre po nebu./ v prelivanju plime in oseke./ v šušenju zrelih travnih bilk./ v zateglih krikih nočnih ptic./ ljubim te v napetih gibih pri delu/ v brezbriznosti utrujenega sna./ Ljubim te v vsakem moškem (brez naslova).*

Spčetje, rast, trajanje, minljivost. Vsega po malem se dotika, vse to najbrž doživlja. *Kaj vse se je izkradlo/ iz mojih dlani./ odhulilo iz mojega doma./ izteklo iz mojih žil/...Ne bo se zvedelo./ v poplavi je vsaka kaplja/ enako uničujoča (del pesmi Krčevito).* Tudi sama pravi, da je včasih žalostna. Ne more se sprijazniti z novim domovanjem v Kranju, žal ji je za Škofjo Loko; pa, saj veste, denacionalizacija... *Odcvetel je čas mojih hrepenenj./ izpele so se ptice želja./ Pomladi pa kar cvetijo/ in prepevajo. Moja duša je smehljajoča podoba/ na steni./ zre skozi okno./ a ničesar ne vidi, ne sliši./ ne čuti (Podoba).* Pa še ena: *Vse dobre in lepe reči so bile včeraj./ morda bodo jutri spet./ Danes odpade./ Danes v vsakem primeru odpade (brez naslova).*

Ali ima kakšno mnenje o medicinskih sestrah, smo jo vprašali ob našem obisku. Da, bila je precej po bolnišnicah. Počutila se je kot doma. No ja, medicinske sestre so dobre, ja, takšne in drugačne.... Ko je šla roditi in je najbrž malo javkala med porodom, ji je babica navrgla: »Le zakaj hodijo takšne ženske roditi?«. Tudi v bližnjem sorodstvu ima medicinsko sestro. Delala je na otroškem oddelku. Pa jo je enkrat hudo zlomilo – v enem dnevu so ji umrli trije mali bolniki. Kasneje je menjala delovno mesto. In po naključju smo ugotovili, da ima

Neža njeno fotografijo in besedilo iz »Utripa« pri roki. To je širitisoča članica našega ljubljanskega društva.

Nenehno potovanje./ od tod do tam./ od staršev k otrokom./ od veselja k dolžnosti./ od znanega k neznanemu./ od rojstva k smrti./ Z menoj potuje ljubezen./ Na enem od mojih potovanj/ bo izstopila/ in prisedla drugam (brez naslova).

Bilo je doživetje za nas, tisto petkovo popoldne, ki nam ga je poklonila gospa Neža Maurer. Ne moremo ga obdržati samo zase. Bilo je preveč dragoceno.

Cefram čas/ na četrtnike ure/ in ga spuščam v reko./ Voda ga zvrtniči/ in odnese. Naj ga pokloni komu./ ki mu manjka samo četrtnika./ ura ali dan./ Meni manjka pol življenja (Kaj bi s tem).

Veronika Kocuvan

KOROŠKA – MOJ DOM

V daljavi se Peca čista blešči,
prvi ji sneg zgodaj kapo naredi.
Vsa je še tukaj zelena dolina
opaja me v jutru njena milina.

Mehko vrhov se sonce dotakne,
pa svojo toploto prehitro umakne.
Ko ivje prekrije dolino zeleno,
več rož'co živeti ne vidiš nobeno.
Med Uršljo in Peco smo tukaj ujeti
ne moremo vseh lepot kar prezreti.
Koroška govorica pojoča je naša,
hvalnica, ki jo veter v svet odnaša.
Kot biseri po hribih nasute so vasi,
le zvon od ene do druge doni.

Povzpni se na goro našo domačo,
lepote zajami v dlani kot pogačo!
Meglice se v soncu kar razbežijo,
popotnika v hipu nemega pustijo.

"RAČUNI"

"Marta, a moraš res vedno račune shranjevati v moj časopis!"

HUDI ČASI

"Kakšni hudi časi so napočili" pojasnjuje žepar Tone novopečenemu družabniku Andreju.

"Zakaj pa?"

"Človeku daš roko v žep, pa ti zmakne prstan!"

POKLIC

"Gospod Kovač, kaj je bil vaš oče?" sprašuje zdravnik

"Vegetarijanec."

"Ne. Sprašujem Vas, kaj je počel v življenju?"

"Pa saj vam pravim, da je bil vegetarijanec. Dvajset let je prodajal sadje!"

LJUBEZEN

"Jože, ti pa imaš res rad svojo Marto. Vedno, kadar vaju vidim, se držita za roke."

"Kaj je ne bi, samo malo jo izpustim, pa že gre nakupovat!"

VODA

"Jože, v uplinjaču mojega avta je zagotovo voda" pove Marta, ko pride domov.

"Ja, kako pa to veš, kje pa sploh imaš avto?" jo vpraša Jože.

"Avto je v jezeru," previdno izjavi Marta.

REKLI SO – DA BI SPREMINJALI SVET IN LJUDI!

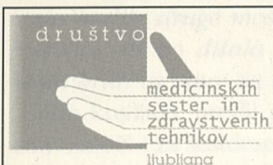
Naj gre popotnik hitreje ali počasneje, pot je enako dolga.

Kitajski pregovor

Plemenit človek je pripravljen na spravo, a se ne ponižuje, podlež se ponižuje, na spravo ni nikoli pripravljen.

Konfucij

ZA VAŠ NASMEH IN ŠE KAJ VEČ se trudi PETRA KERSNIČ

DMSZT LJUBLJANA VABI NA POHOD NA PARTIZANSKI VRH – SVETO PLANINO NAD TRBOVLJAMI, DNE 20.04.2002

Partizanski vrh je 1011 m visok hrib nad Trbovljami in je znan predvsem iz časov narodnoosvobodilne borbe.

Zberemo se na železniški postaji v Trbovljah. Odhod vlaka iz Ljubljane je ob 6.50 (glej vozni red). Ob 8.00 uri pričnemo pot od av-

tobusne postaje Komunala slozi Doljni Laznik na Klenk, mimo Planinske vasi do Partizanskega vrha. Po približno dveurni zmerni hoji imamo tu kratek postanek, nato zaokrožimo pot čez Lizo do Lovske koče na Podmeji, kjer imamo toplo malico. Nadaljujemo pot navzdol skozi Knezdol do Gaberskega in Komunale.

Časa za prijavo je bolj malo, zato pohitite!

Prijavite se do 19.04.2002 Mariji Filipič, telefonska številka v službi: 03 5652 564 ali – 566, doma 03 5628 563.

Narava bo v tem času na višku prebujanja, zato jo občudujmo na opisani poti.

Ob slabem vremenu bo pohod odpadel.

*Odbor za pohodništvo pri DMSZT Ljubljana
Marija Filipič*

Društvo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Ljubljana
Sekcija upokojenih medicinskih sester

VABILO

Vabimo Vas na

pomladanski izlet na PLITVIČKA JEZERA

Obiskali bomo šestnajst prekrasnih modrozelenih jezer, ki so med seboj povezana s slapovi in brzicami. V bujnih gozdovih, ki jih obdajajo, so številne naravne rastline in živali – to je narodni park Plitvice, vpisan v Unescov seznam naravne in kulturne dediščine.

Na izlet gremo v sredo, 22. maja 2002.

Odhod avtobusa bo točno ob 06.00 uri s Kongresnega trga v Ljubljani. Peljali se bomo po "dolenjski cesti" proti hrvatski meji (za prehod potrebujete osebno izkaznico ali potni list) proti Karlovcu, nato do Slunja in naprej do narodnega parka Plitvička jezera. Po narodnem parku se bomo popeljali z ladjico in panoramskim avtobusom ter uživali v številnih pešpoteh.

Pozno popoldne se bomo ustavili v gostišču Badovinac na Gorjancih, nato pa nas bo pot v večernih urah vodila nazaj v Ljubljano.

Prijave:

Irena Brunček - Kompas Holidays, na telefon 01 200 63 81

v dneh 15.5. in 16.5.2002 od 8.30 – 14.00 ure.

Prijave bodo sprejete do zasedbe sedežev.

Doplačilo članov DMSZT Ljubljana za udeležbo znaša 4000,00 sit.

Prisrčno vabljeni !

*Predsednica sekcije
Cilka Potokar*

DMSZT LJUBLJANA vabi na STROKOVNO EKSURZIJO AMSTERDAM 2002

DATUM POTOVANJA: 22.05. – 25.05.2002

ČAS POTOVANJA: 4 DNI

22. 05. : SLOVENIJA – NEMČIJA

- Odhod turističnega avtobusa ob 16.00 uri iz Ljubljane proti Nizozemski. Sledi nočna vožnja.

23.05. : AMSTERDAM

- strokovni ogled
- informativni avtobusni panoramski ogled mesta
- nastanitev v hotelu Hem*** v Amsterdamu in čas za osvežitve.
- popoldan sprehod na razgledno ploščad' potem pa si bomo po vrsti ogledali: trg Dam s kraljevo palačo, osrednja železniška postaja, Borza, cerkev Sv. Nikolaja, Waag, Kalverstraat, Zgodovinski muzej, Begijnhoof, Munttoren, Rijksmuzej.
- večerja v kitajski restavraciji v mestu. Po večerji potep po mestu skozi tako imenovano rdečo četr.

24.05. : AMSTERDAM - ZAANDAM - AMSTERDAM

- To dopoldan lahko izkoristimo za ogled svetovne razstave Van Gogh ali največjo hortikulturno predstavo desetletja – Floriada
- Obisk stare ribiške komune na reki Zaan, kjer si bomo od blizu ogledali mline na veter, coklarno, lončarno in sirarno.
- Vrnitev v Amsterdam in ogled hiše diamantov, kjer nam bodo predstavili skrivnosti obrti ter pokazali nekaj cenejših ter dražjih primerkov.
- Vožnja z ladjico po amsterdamskih kanalih.
- Večerja v restavraciji.

25.05.: SCHEVENINGEN/HAAG- DELFT-TREVISO - LJUBLJANA

- Zajtrk v letovišču Scheveningen, kjer se bomo lahko sprehodili po nasipu
- Sledi panoramski ogled Haaga s foto-postanki pri Palači miru ter Parlamentarnih stavbah.
- Ogled mesteca Delft in
- panoramska vožnja skozi največje svetovno pristanišče Rotterdam. (Odvisen od ure poleta letala)
- vožnjo nadaljujemo v Belgijo do Chareloi-a odkoder bo polet proti Trevisu.

- V Trevisu nas bo pričakal avtobus ni nas zapeljal v Slovenijo.

CENA POTOVANJA: 79.500,- SIT (355,- EUR)

Plačilni pogoji:

- 1. obrok ob prijavi 21.125,- SIT 25%**
- 2. obrok 20.04.2002 21.125,- SIT 25%**
- 3. obrok 20.05.2002 21.125,- SIT 25%**
- 4. obrok 20.06.2002 21.125,- SIT 25%**

CENA POTOVANJA VKLJUČUJE:

- prevoz z letališča, letalski polet na omenjeni relaciji, letališke pristojbine, prevoz z modernim turističnim avtobusom na omenjeni relaciji, 2 x prenočišče z zajtrkom v hotelu Hem*** v Amsterdamu, 2 x večerja v restavraciji, vožnja za ladjico po kanalih Amsterdama, ostale ogled po programu brez vstopnin, odlično vodstvo in organizacijo potovanja.

OBVEZNO DOPLAČILO:

Letališka taksa 5.000.- SIT

DOPLAČILA

- enoposteljna soba - 5.900,- SIT na dan.
- vstopnine Floriada 17,- EUR
- Van Gogh 17,-EUR

*Skladno z 876. in 878. členom Zakona o obligacijah si pridružujemo pravico do zvišanja cen, v kolikor pride do spremembe cen prevoznikov, v menjalnem tečaju ali se za izlet ne prijavi zadostno število potnikov. **Cena potovanja je izračunana dne 27.02.2002 pri udeležbi 45 oseb. Pridružujemo si tudi pravico do spremembe ogledov po dnevih, kot posledico spremenjenega časa poleta, vendar zagotavljamo, da program po vsebini ostaja nespremenjen.** Splošni pogoji so sestavni del tega programa.*

PROGRAM ZA DRUGO SKUPINO BO POTEKAL V OBRATNEM VRSTNEM REDU V TERMINU 26.05. – 29.05.2002 (ALI 25.05. – 28.05.2002, ODVISNO OD URE POLETA)

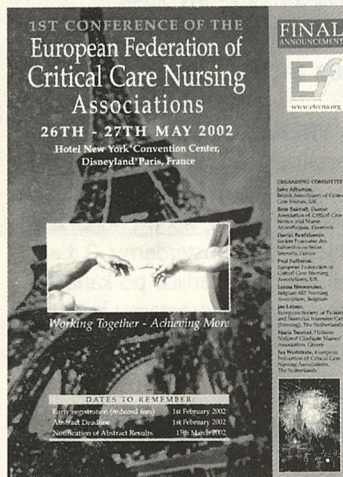
ČIMPREJŠNJE PRIJAVE SPREJEMA: ga. Nada Butinar, dipl.m.s., najbolje po e-pošti: nada.butinar@kclj.si

**ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE SLOVENIJE - ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER
IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE**

Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov urgentne medicine Slovenije

vabi k prijavi na

**STROKOVNO ESKURZIJO, UDELEŽBO NA PRVI KONFERENCI Evropskega
združenja nujne zdravstvene nege - EFCCNA IN OGLED PARIZA
OD 22. 5. 2002 DO 28. 5. 2002**

**Program:
Sreda, 22. 5. 2002**

Odhod z avto-
busom iz
Ljubljane ob
17.00 preko
Avstrije in
Nemčije

**Četrtek, 23.
5. 2002**

Prihod v
Reims, ogled
katedrale,
nadaljevanje
vožnje do

Pariza in ogled mestnih znamenitosti, na-
mestitev v hotelu, nočitev.

Petek, 24. 5. 2002

Dopoldne ogled mestnih znamenitosti, Mestna
hiša, Louvre, trg Concorde, Elizejske poljanje,
Slavolok zmage, novi del mesta - La Defense,
vrnitev v staro mestno jedro in vožnja do
Eifflovega stolpa, Latinske četrti.

**Popoldne ogled bolnišnice Le KREMLIN-
BICETRE-CEDEX.**

(Urgentni oddelek, Intenzivni oddelek (kirurški
in internistični), Travma center.)

Proti večeru ogled otoka Ile de la Cite, ogled
cerkve Notre Dame. Zvečer vožnja z ladjo po
reki Seni, nočitev.

Sobota, 25. 5. 2002

Izlet v Versailles, ogled veličastnega dvorca in
vrtov, popoldne samostojno, nočitev.

Nedelja, 26. 5. 2002

Udeležba na konferenci EFCCNA (za tiste

udeležence, ki so plačali kotizacijo)
Ogled muzejev.

Ponedeljek, 27. 5. 2002

**Udeležba na konferenci (za tiste
udeležence, ki so plačali kotizacijo)**
Ogled Disneylanda. V večernih urah povratek
proti domu.

Torek, 28. 5. 2002

Vožnja preko Francije, Nemčije in Avstrije.
Prihod v Ljubljano v popoldanskih urah.

**Število mest za udeležbo na strokovni ek-
skurziji je omejeno, zato vljudno prosimo
za čimprejšnjo pisno prijavo na naslov:
Maruša Brvar, Klinični center Ljubljana,
Urgentni blok, Internistična prva pomoč,
Zaloška 7.1525 Ljubljana.**

**Informacije na telefon: 01 522 42 66 ali
522 88 09, 01 2323 991 ga. Slavica
Klančar ali ga. Maruša Brvar.**

Vplačila - **turistični aranžma, potovanje**, ho-
tel - ter informacije o poteku **potovanja**
naslovite na turistično agencijo:
CONDOR TRAVEL, Ljubljanska 14, 3000
Celje, tel. 03 49246 40, faks 03 428 45 52
E mail: condor.travel@siol.net

Cena potovanja (**86.200 SIT pri udeležbi 45**
oseb, sicer pa višja) vsebuje: prevoz z modern-
im turističnim avtobusom, hotelsko-gostinske
storitve po programu - 4x nočitev z zajtrkom v
hotelu Carlton's *-superior**,
ogledi po programu z vstopninami v Versailles
in vožnja z ladjo po Seni.

Vljudno vabljeni

*Predsednica sekcije
Slavica Klančar*

MEDICINSKA FAKULTETA UNIVERZE V LJUBLJANI
V SODELOVANJU Z INŠTITUTOM ZA SLOVENSKI JEZIK ZRC SAZU

IN ZDRAVNIŠKO ZBORNICO SLOVENIJE

BO LETOS IZDALA

SLOVENSKI MEDICINSKI SLOVAR,

v katerem bo na okrog 1.000 straneh formata A4 obdelanih okrog 75.000 strokovnih izrazov s področja bio-medicinskih in sorodnih ved.

UREDNIŠTVO: M. Kališnik, P. Jezeršek, B. Klun, D. Sket, C. Tavzes, D. Sever-Jurca z okrog 140 uredniki, pisci, svetovalci in drugimi sodelavci

CENA V PRODAJI BO 27.000 SIT (ALI 4 OBROKI PO 7.000 SIT)

V PREDNAROČILU 23.000 SIT (ALI 4 OBROKI PO 6.000 SIT)

SVOJE PREDNAROČILO POŠLJITE DO 15. SEPTEMBRA 2002 na naslov:

Tone Žakelj, glavni tehnični urednik
Uredništvo Slovenskega Medicinskega Slovarja
Medicinska fakulteta v Ljubljani
Vrazov trg 2, 1000 Ljubljana
Tel.: 01 522-15-09; e'naslov mts@mf. Uni-lj.si

NAROČILNICA ZA SLOVENSKI MEDICINSKI SLOVAR (SmedS)

Ime: _____

Priimek: _____

Poštna številka: _____ Kraj: _____

Ulica/naselje in h.š.: _____

Telefon: _____

E-naslov: _____

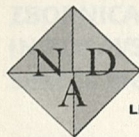
Naročam izvod/ov SmedS _____

Račun bom poravnal(a) v: 1 obroku 4 obrokih (obkrožite)

Datum: _____

Podpis: _____

Ustanove/podjetja prosimo, da nam pošljejo lastno naročilnico s svojim točnim naslovom in davčno številko.

International Summer School
Executive Nurse Directors
24 - 27 June 2002

LEARNING - LEADING AND BALANCING

NURSE
DIRECTORS
ASSOCIATION

QUEENS UNIVERSITY OF BELFAST
NORTHERN IRELAND

Dear Colleague

I am delighted to be able to invite you to the NDA's 2nd International Summer School.

This year's programme has built on the success of our last Summer School, which was held in Oxford.

The Summer School will offer:

- ♦ Quality time out in a Quality Setting
- ♦ Internationally led Master Classes
- ♦ Leading edge thinking on:
 - Work/Lifestyle Balance
 - Intergenerational Working
 - Creativity and Innovation
 - The Teaching Leader
- ♦ Experienced Tutors/ Facilitators
- ♦ Cyber Café
- ♦ Personal Development Coaching
- ♦ International Networking
- ♦ Value for Money
- ♦ Fun!

All inclusive Cost £595

Places are limited so make sure you are not disappointed and contact Katrina McMahon, The Beeches Management Centre on telephone number: 44 2890 644811 to register your place now!

I look forward to meeting previous and new delegates in Belfast.

Yours sincerely

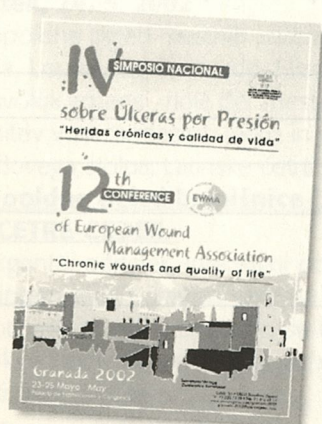
PROFESSOR BRIAN FOOTITT, OBE
PROGRAMME DIRECTOR

RNPN
Working Together in Partnership

Organising Team: Professor Brian Footitt - Tel: 01642 854344
Mr Alan Finn - Tel: 02844 513530
Professor Sydney Salmon - Tel: 02890 550484
Mrs Eleanor Hayes - Tel: 02890 066501 x3053

International Summer School
Executive Nurse Directors
24-27 June 2002
LEARNING - LEADING AND BALANCING
QUEENS UNIVERSITY OF BELFAST
NORTHERN IRELAND

Grenada 2002

12th Conference of European Wound Management Association
"Chronic wounds and quality of life"
Granada 2002
23-25 Mayo, Granada, Spain

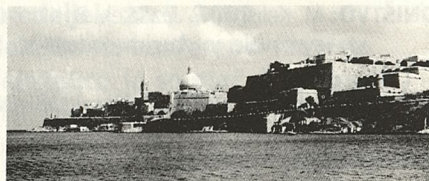
MW
Professional Development limited
Is proud to announce
'Sharing Ideas, Sharing Futures'
An international conference for mental health nurses
Corinthia San Gorg Hotel, Malta
30th October - 1st November 2002

Is proud to announce

"Sharing Ideas, Sharing Futures"

An international conference for mental health nurses

Venue:

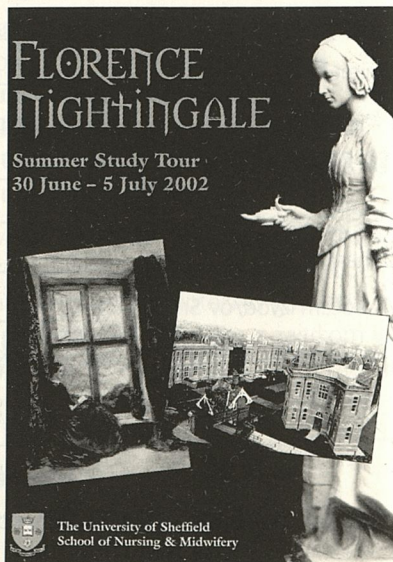
Corinthia San Gorg Hotel, Malta

30th October - 1st November 2002

An event bringing together mental health nurses, politicians and researchers from around the world. Speakers from the USA, Norway, UK, Iceland, Canada, Switzerland, Turkey and Malta gathering with international delegates on the spectacular Mediterranean island of Malta.

FLORENCE NIGHTINGALE
Summer Study Tour
30 June - 5 July 2002
The University of Sheffield School of Nursing & Midwifery

NAROČILNICA

Nepreklicno naročam OBZORNIK ZDRAVSTVENE NEGE na moj naslov.

Naročnino bom poravnal(a) v 8 dneh po prejemu položnice.

Ime: _____

Priimek: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Nepreklicno naročam _____ izvod(ov) OBZORNIKA ZDRAVSTVENE NEGE.

Podpis: _____

NAROČILNICA

Smo pravna oseba in nepreklicno naročamo OBZORNIK ZDRAVSTVENE NEGE na naš naslov.

Naročnino bom poravnali v 8 dneh po prejemu virmana.

Podjetje: _____

Ulica: _____

Pošta: _____

Tel./fax: _____

Nepreklicno naročamo _____ izvod(ov) OBZORNIKA ZDRAVSTVENE NEGE.

Podpis in pečat: _____

Izpolnjene naročilnice pošljite na naslov:

ZBORNICA ZDRAVSTVENE NEGE -

ZVEZA DRUŠTEV MEDICINSKIH SESTER IN ZDRAVSTVENIH TEHNIKOV SLOVENIJE

VIDOVDANSKA 9, 1000 LJUBLJANA

Kratka zgodovina delovanja in združevanja medicinskih sester v Sloveniji

27. novembra 1927 je bila v Ljubljani ustanovljena prva stanovska organizacija medicinskih sester, ki se je imenovala "Organizacija absolventk šole za sestre".

V letu 1951 se je stanovsko združenje medicinskih sester preimenovalo v Društvo medicinskih sester, ki je v letu 1963 dobilo naziv Zveza društev medicinskih sester Slovenije ter se povezovalo v Zvezo društev medicinskih sester Jugoslavije. Člani in članice Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije so se na podlagi 87. člena Zakona o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS št.9/92) odločili in **15. 12. 1992 ustanovili Zbornico zdravstvene nege Slovenije**.

Nalogam, ki so do takrat že bile zapisane v Statutu Zveze društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije, je z ustanovitvijo Zbornice zdravstvene nege Slovenije bilo dodano še nekaj nalog, ki so značilne za zbornično organiziranost določene poklicne skupine.

Članstvo v organizaciji

Vsak, ki želi postati član, mora izpolniti pristopno izjavo, s katero se včlani v eno izmed 11 regijskih društev. Regijska društva so s pogodbo povezana v Zvezo društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Z izpolnitvijo pristopne izjave vsak član izrazi voljo po članstvu in načinu plačevanja članarine. Na podlagi pristopne izjave prejme vsak član člansko izkaznico, s katero se lahko izkaže na vseh strokovnih srečanjih.

Članstvo je prostovoljno - je čast in obveza za vse medicinske sestre in zdravstvene

tehnike iz vrst aktivnih delavcev v zdravstveni negi, upokojenih medicinskih sester, dijakov in študentov zdravstvene nege.

Organizacijo sestavlja 11 regijskih društev: Ljubljana, Maribor, Celje, Pomurje, Ptuj – Ormož, Nova Gorica, Koper, Slovenj Gradec, Novo mesto, Velenje in društvo Gorenjske.

V organizaciji deluje 30 strokovnih sekcij, ki s svojimi izobraževalnimi programi skrbijo za strokovno izpopolnjevanje svojih članov in vseh, ki delajo na področju zdravstva.

Strokovne sekcije so organizirane za naslednja področja zdravstvene nege:

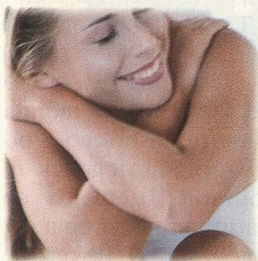
- vzgojo in izobraževanje, medicino dela, prometa in športa, ginekologijo in porodništvo, psihiatrijo in nevrologijo, za področje pulmologije, za področje pediatrije, za patronažno zdravstveno varstvo, anesteziologijo, intenzivno nego in terapijo in transfuziologijo, splošno medicino, oftalmologijo, za področje kirurgije, zdraviliško dejavnost, onkologijo, za področje zdravstvene nege stom, endokrinologijo, za področje nefrologije, dialize in transplantacije, endoskopijo, za področje reševalnih služb, stomatologijo, sterilizacijo, hematologijo, urgentno medicino, za področje interne medicine in infektologije, dermatovenereologijo, sekcijo operacijskih medicinskih sester, sekcijo študentov zdravstvene nege, sekcijo medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v socialnih zavodih, sekcijo na internističnem in infektološkem področju, za področje kardiologije in angiologije, za področje managementa in za področje nevrologije.

Namen organizacije

Zbornica zdravstvene nege Slovenije – Zveza društev medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov Slovenije je edina profesionalna organizacija medicinskih sester, ki predstavljajo najštevilčnejšo poklicno skupino med zdravstvenimi delavci. Njen glavni namen je:

- združevati medicinske sestre in zdravstvene tehnike iz vse Slovenije in zastopati njihove profesionalne, socialne in ekonomske interese;
- razvijati in promovirati sodobno zdravstveno nego in
- vsem ljudem zagotavljati kakovostno zdravstveno nego.

Veet - dolgotrajen občutek popolne gladkosti

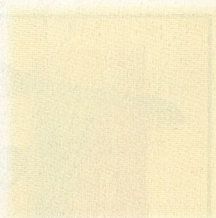
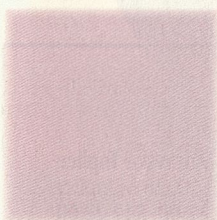
Veet Duo bikini

Veet Depilacijske kreme

Veet Depilacijski stick

**Veet Trakovi s hladnim
voskom za obraz in bikini**

Veet Aquasystem

Veet Depilacijski sprej

SimpS

Distributer za lekarnar:

Motnica 3, 1236 Trzin - Slovenija

tel.: 01 56 21 338, faks: 01 56 21 339

**Veet - celotna linija depilacijskih produktov,
sedaj na voljo v lekarnah!**

NAVODILA ZA OBJAVO OBVESTIL IN PRISPEVKOV V UTRIPU

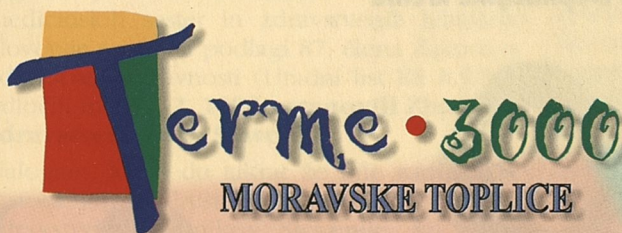
Utrip je informativni bilten Zbornice – Zveze in ga prejema vsi člani. Izhaja praviloma enkrat mesečno med 12. in 15. dnem. Z Utripom želi organizacija seznanjati člane in druge z delovanjem Zbornice – Zveze in njenih organov, o aktualnih strokovnih in družbenih dogajanjih, informirati o strokovnih izpopolnjevanjih, ki jih organizirajo organi in delovna telesa Zbornice – Zveze, društva in strokovne sekcije, seznanjati z mednarodnimi aktivnostmi s področja zdravstvene nege in strokovnimi dogajanj v tujini in objavlja prispevke članov in drugih v skladu s programom dela Uredniškega odbora.

1. Prispevki in obvestila, ki jih želijo pisci oziroma avtorji objaviti v Utripu v naslednjem mesecu, morajo prispeti v uredništvo – na sedež Zbornice – Zveze, Vidovdanska 9, do 25. v tekočem mesecu. Prispevki, ki bodo prispeli po tem roku, bodo objavljeni v naslednji številki Utripa. Poslane prispevke se lektorira. Prispevkov ne honoriramo.
2. Pisci naj svoje prispevke pošljejo na disketi v programu Word for Windows s priloženo kopijo printa, ki naj bo pisan na papirju A4,

z enojnim presledkom med vrsticami in obojestransko poravnavo z robovi 2,5 cm. Priporočena pisava je Times New Roman 12 točk. Na eni strani naj bo 30 vrstic s po 60 znaki v eni vrsti. Pri vsakem besedilu bomo objavili največ po dve fotografiji, ki morata biti kakovostni in primerni za objavo. Pod fotografijo morajo biti zapisani dogodek in imena oseb na fotografiji. Izjemoma so prispevki lahko natipkani oziroma v rokopisu. Besedil, fotografij in disket ne vračamo.

3. Ker je obseg Utripa omejen, naj prispevki oziroma članki skupaj s priloženimi fotografijami ne presegajo 3 strani formata A4.
4. Za vse trditve v prispevku odgovarjajo avtorji sami, zato objavljamo le prispevke s podpisanim polnim imenom in priimkom. K objavi naj bo priložen tudi naslov, tel./faks ali e-mail avtorja prispevka, obvestila oziroma oglasa za morebitne razgovore glede objave.

Uredništvo

Informacije:
Zdravilišče Moravske Toplice
Kranjčeva 12, 9226 M.toplice
tel.: 02 512 22 00, 512 22 80
e-mail: info@zdrav-moravci.si
www.zdrav-moravci.si

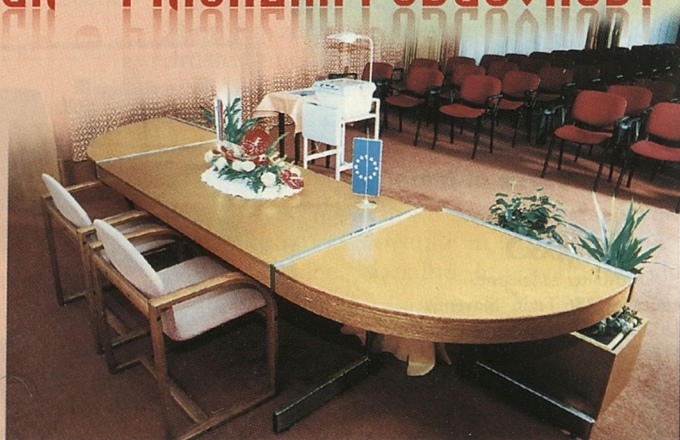
POSLOVNI CENTER = PRIJAZNA POSLOVNOST

- kongresi
- seminarji
- strokovna srečanja
- predstavitve....

Konferenčna dvorana
150m² za 120 oseb

3x Konferenčna soba
70m² za 50 oseb

Sejna soba
40m² za 20 oseb

Humana

spet z vami.

Poiščite jo v lekarnah.

Humana je proizvod Humana Milchunion eG, Nemčija.

**Generalni zastopnik za
Omron Healthcare**

DIAFIT d.o.o.
 Sp. Slemen 6, 2352 Selnica
 Tel.: 02/674 08 50, fax: 02/674 04 04
 E-pošta: diafit@siol.net

Novi OMRON-ovi "IntelliSense"
 merilniki krvnega tlaka z novo,
 klinično odobreno tehnologijo.

**Za popolnoma avtomatično,
 natančno in hitro merjenje
 krvnega tlaka.**

**Zaradi preverjenega natančnega
 delovanja priporoča merilnike slovensko
 Društvo za zdravje srca in ožilja.**

Prodajna mesta:

Trgovine z medicinskimi pripomočki DIAFIT;
 Ulica talcev 5, Maribor, Ljubljanska 1a, Maribor, Petkovškovo nabrežje 29, Ljubljana,
 lekarne in druge specializirane trgovine z medicinskimi pripomočki.

Spoznajte živiljenje v barvah...

POSLOVNI CENTER • TERME ČATEŽ • KOPER

Mirno in prijetno urejeno okolje našega Poslovnega centra je zagotovilo za uspešno organizacijo konferenc, seminarjev, kongresov, hkrati pa omogoča tudi udobno bivanje.

Center zdravlja in lepote v sklopu hotela Terme ponuja notranji in zunanji bazen, masaže, savne, fitness studio, rimsko-irske kopeli ter druge sprostitvene in preventivne programe ...

... spoznali boste življenje v barvah!

TERME ČATEŽ d.d. • Topliška cesta 35 • SI-8251 Čatež ob Savi
 tel.: +386 7 493-50-00 • fax: +386 7 493-55-20 • www.terme-catez.si • info@terme-catez.si

111_00_OA

Durogesic[®]

TRANSDERMALNI FENTANIL

Kaj je Durogesic?

Durogesic je transdermalni obliž, ki omogoča 72-urno sistemsko preskrbo s fentanilom.

Fentanil je sintetični opioid s katerim lahko učinkovito tudi več mesecev lajšamo hude kontinuirane bolečine.

Kako lahko Durogesic pomaga vašemu bolniku?

En obliž Durogesica omogoča tridnevno neprekinjeno lajšanje bolečine. Ob primerljivi analgeziji povzroča manj neželenih učinkov kot drugi močni opiodi. Uporaba Durogesica je preprosta, bolniki ga dobro sprejemajo.

Durogesic lahko izboljša kakovost življenja vašega bolnika.

Podrobnejše informacije o zdravilu dobite pri imetniku dovoljenja za promet:

JANSSEN-CILAG

Johnson & Johnson S.E.

Podružnica Ljubljana

Šmartinska cesta 140, 1000 Ljubljana

E-mail: jac_slo@jnjsi.jnj.com

Naj bo pomlad spet najlepši letni čas

LETIZEN[®]

tablete
peroralna raztopina

cetirizin

Indikacije. Zdravilo je namenjeno za preprečevanje in zdravljenje (ublažitev simptomov) sezonskega in celoletnega alergijskega rinitisa, kronične urtikarije, atopijskega dermatitisa in drugih alergijskih bolezni. **Odmerjanje in uporaba.** Tablete. Odrasli in otroci, starejši od 12 let: 1 tableta na dan. Otroci, od 6 do 12 let, z več kot 30 kg: dvakrat po 1/2 tablete; z manj kot 30 kg: 1/2 tablete na dan. **Peroralna raztopina.** Odrasli in otroci, starejši od 12 let: 2 brizgi (10 ml). Otroci, od 6 do 12 let, z več kot 30 kg: dvakrat po 1 brizgo (5 ml); z manj kot 30 kg: 1 brizgo. Otroci od 2 do 6 let: enkrat 1 brizgo ali dvakrat pol brizge (2,5 ml) na dan. **Kontraindikacije.** Preobčutljivost za sestavine zdravila in za hidroksizin. **Previdnostni ukrepi in opozorila.** Zdravilo dajemo previdno in v zmanjšanem dnevnem odmerku bolnikom z okvarjenim ledvičnim delovanjem, bolnikom na hemodializi in bolnikom z okvarjenim jetrnim delovanjem. **Nosečnost in dojenje.** Zdravila ne dajemo v prvih treh mesecih nosečnosti. V poznejših mesecih nosečnosti ga predpišemo le, če je to nujno potrebno. Zdravilo se izloča v materino mleko, zato med zdravljenjem odsvetujemo dojenje. **Interakcije.** Med sočasnim jemanjem cetirizina in teofilina (zlasti odmerkov, večjih od 400 mg) lahko zaradi zmanjšanja očistka pride do povečanja serumske koncentracije in relativnega predoziranja cetirizina. **Stranski učinki.** V kliničnih preizkusih, nadzorovanih s placebom, je bila pogostost prekinitev zdravljenja s cetirizinom zaradi stranskih učinkov podobna kot pri zdravljenju s placebom. Najpogostejši stranski učinki zdravila so zaspanost, utrujenost, omotica, suha usta in glavobol. Redkeje se pojavijo šibkost, slabost, bruhanje, bolečine v trebuhu, driska, zaprtje in povečan tek. **Način izdajanja.** Samo na zdravniški recept. **Oprema.** Zloženka z 20 filmsko obloženimi tabletami po 10 mg cetirizina, 120 ml peroralne raztopine 1 mg/1 ml. 10 filmsko obloženih tablet Letizen S po 10 mg, brez recepta.

Livostin[®]

kapljice za oko
pršilo za nos

levokabastin

Indikacije. Simptomi alergijskega konjunktivitisa (klasični in spomladanski konjunktivitis) ali alergijskega rinitisa. **Odmerjanje in način uporabe.** Kapljice za oko in pršilo za nos Livostin so v obliki mikrosuspenzije, zato moramo plastenko pred vsako uporabo pretresti. **Kapljice za oko.** Običajni odmerek za odrasle in otroke je ena kapljica v vsako oko dvakrat na dan. Dnevni odmerek lahko povečamo na eno kapljico v vsako oko trikrat do štirikrat na dan. **Pršilo za nos.** Običajni odmerek za odrasle in otroke sta dva vpiha v vsako nosnico dvakrat na dan. Dnevni odmerek lahko povečamo na dva vpiha v vsako nosnico trikrat do štirikrat na dan. Z zdravljenjem nadaljujemo, dokler je lajšanje simptomov potrebno. **Kontraindikacije.** Preobčutljivost za sestavine zdravila. **Previdnostni ukrepi in opozorila.** Kot pri vseh oftalmoloških preparatih, ki vsebujejo benzalkonijev klorid, tudi med zdravljenjem s kapljicami za oko Livostin bolnikom odsvetujemo nositi mehke (hidrofilne) kontaktne leče. Ker se levokabastin izloča skozi ledvice, moramo biti previdni, kadar pršilo za nos Livostin predpisujemo bolnikom z ledvično okvaro. **Nosečnost in dojenje.** Ustrezni podatkov o uporabi kapljic za oko in pršila za nos Livostin med nosečnostjo ni. Nosečnice naj ga uporabljajo le, kadar morebitna korist za mater opravičuje morebitno tveganje za plod. Koncentracije levokabastina v mleku doječih mater so bile po uporabi kapljic za oko neizmerljive, po uporabi pršila za nos pa majhne, zato je uporaba zdravila med dojenjem varna. **Stranski učinki.** Občasno so takoj po uporabi kapljic opazili manjše lokalno draženje oči in takoj po uporabi pršila manjše lokalno draženje (zbadanje in pekoč občutek v nosu) prehodne narave. Alergijske reakcije so zelo redke. **Način izdajanja.** Samo na zdravniški recept. **Oprema.** Kapljice za oko, plastenka s 4 ml sterilne mikrosuspenzije (0,5 mg/ml). Pršilo za nos, plastenka s 10 ml mikrosuspenzije (0,5 mg/ml).

Datum priprave besedila: april 2002

Podrobnejše informacije so na voljo pri proizvajalcu.

Krka, d. d., Novo mesto
Šmarješka cesta 6
8501 Novo mesto
www.krka.si

LETIZEN[®] S

tablete cetirizin

na voljo v lekarni brez recepta